

ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.
HÍRDETÉSEK:
 4-hasábos postt. sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 fillér.
 Nyilvánt. sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 101.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, március 29.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesérelkek: A steinerjakabok.
Az ügyvédi kamara közgyűlése.
Vasutasok és a tözsdői választásokon.
Újabb támadás Pert-Arthur ellen.
A talpai zendülés.
A gazdasági-egyesület közgyűlése.
Döntés a vashid felett.
Arad új templomai.
Öngyilkosság a császári erdőben.
Viharos turistagyűlés.
Tűz a József főherceg-uten.
Osztos Mihály a bíróság előtt.
Tárcsa: Legenda az arab lóról. Irt: Fadlallah el Hedad, szredes.
Csarnok: Aranyfűt. Irt: Szecső Vilmos.

A steinerjakabok.

Arad, március 28.

Ki is ne ismerné őket, a közügy derék férfait, akik jelenvannak mindenütt, ahol a nyomorult adózó nép, a misera plebs contribuens érdekeiről van szó? Akik sohasem hiányzanak a jelenvoltak névsorából, és akiknek álmatlan éjszakák vannak, ha egyszer-másszor nélkülök történik meg valamelyik bizottsági, vagy albizottsági ülés? Hasonlatosak ők a szinpadról ismert Figaróhoz, aki tudvalevőleg itt, ott és mindenütt megjelenik. Fáradhatatlanul borotválják a közérdek borostás állát, mert ez az ő mesterségük. Szemölcsöt nem tűrnek a közügyek arculatján; ők azok, akikről a költő azt mondja, hogy minden állam támaszai és talpkövei. k, ők, ők a steinerjakabok, akik nélkül például Arad vá-

rosa helyén sivár és kietlen pusztaság diszlenék, hiénák és egyéb vadállatok üvöltésének nappal és éjjel. Oh Uram, végtelen a te jóságod, hogy megadtad nekünk a mi mindennapi steinerjakabajnkat!

Hogy ezen a helyen méltatjuk az ő bokros érdemeiket, ki kell terjeszkednünk a természetrajzokra is. Mert a steinerjakabok természetrajza különbözik minden más teremtett emlősállattól. Ok külön osztályt képeznek, amelyről Plátó, ha élne, bizonyára úgy állítaná fel a meghatározást, hogy ők kétlábu, tollatlan állatok, akik azonban a tollon kívül sajnos nélkülözik azt a józanságot és mérsékletet is, amelyet minden embernek, aki köztéren szerepel, szem előtt kell tartania. Szóval az ő természetrajzuk egész különleges.

A steinerjakab nem lesz, hanem születik. Már kora ifjúságában élénken érdeklődik a közügyek iránt, és mikorra azon veszi észre magát, hogy a szakállá ütközik, már akkor gyökeret vert benne a vágy, hogy elérje a célok célját: a városatyai tisztet. És alig tölti be huszonegy éves korát, a vágya már teljesül is, ha ugyan azok közé tartozik, akik a legtöbb adót fizetvén, kitartják az országot, a katonaságot, a várost, szóval a nemzetet. Ha pedig virilis jogon nem juthat be az álmok országába, addig döngeti az ajtót, amíg megnyitattik neki. És ekkor kezdődik meg a steinerjakabok virágkora. Ilyenkor lendül a közügy; ilyenkor történik meg, hogy a legszegé-

nyebb városi polgár fazékjában vasárnapként több rendbeli tyukok főnek. Mert bejutott a törvényhatóságba az elnyomottak pártfogója, a gyengék védelmezője, a mesebeli Grállovag: a steinerjakab.

Az a mód, ahogyan e nagy férfiak áldásos tevékenységüket kifejtik, egyszerűbb az egyszerűnél. Például: az egyik steinerjakab észreveszi, hogy a város mellett valami folyó folyik. Megtudja azt is, hogy a fentemlített folyóra már évtizedek óta hidat akarnak építeni. De ez őt nem aggasztja. Várva-várja a pillanatot, mikor elérkezik a közgyűlés. Akkor feláll, és dörgő beszédben konstatálja, hogy a város mellett történetesen valami folyó folyik, és ezen a vizen nincs hid. Miért nincs hid? Vagy ha már nincs, miért nem csinálnak? Vagy ha már nem csinálnak, miért nem próbálták csinálni? Ez lelkiismeretlenség, ez a város kiváló érdekeinek kutyabavevése, ez botrány! Követeli, hogy a hidat három nap alatt bocsássák a nagyközönség rendelkezésére.

A jelenlevők felvilágosítják, hogy a hidépítés már tervbe van véve, de amíg a hivatalos rotorták megszürik ezt a tervet, abba idő telik. Ebbe a felvilágosításba azonban a steinerjakabok nem nyugszanak bele. Tett beszél, kutya ugat. Ok opponálnak az ellen, hogy nincs hid.

Végre is a szóbanforgó hid terve elérkezik a megvalósuláshoz. A város vezetői előterjesztik, hogy a hid ennyibe és ennyibe kerül: tessék határozni, hogy felépítjük-e? És ekkor feláll valaki a steinerjakabok közül, és dörgő beszédben kon-

Legenda az arab lóról.

Irt: Fadlallah el Hedad, szredes.

A mesék országában történt ez. Tulnyomó nagy sereggel támadtak egy vitéz kis népre. Megölték a királyt és elfoglalták a földet. A király fia is csak árúhában tudott menekülni. És bolyongva sokáig uttalan utakon, lovászgyerekek állott be egy királyi istállóba. Ott folytonosan a lovak között forgolódott mindig és olyan ügyesen végezte dolgát, hogy lovászmester lett belőle. De ugyan furcsán gondozta a királyi istálló lovait. Nyolc napig még egy korty vizet se adott a lovaknak. A nyolcadik napon pedig eleresztette a lovászmester a királyi ménes valamennyi lovát a víznek, a tenger felé. A szomszéd állatok megpillantván a tengert, feléje iramodtak, vágattak száguldtak, hogy nyolc napi szomszúságukat enyhítsék.

Egy vén öreg kanca nem követte a többi. Adjuze (arabul öreg) megállott a tenger partján. (Az arabnak Adjuze minden öreg, akár akármilyen asszony.) Ez az öreg Adjuze mintha nem is látta a vizet.

Ugy állott ott mozdulatlanul, mintha nem szomszószt volna ő is a többi lóval nyolc napon keresztül. Pedig nyolc napon keresztül, mint a többi ló, ő sem látott egy csöpp vizet, nem hogy ivott volna.

Méjazva állott a tengerparton az öreg Adjuze, a vén kanca. Kis vártatva a tengerből egy mén jött ki. Ez a tengerből kilépő mén meghágta a parton álló kancát. Így lett a Kohailan el Adjuze.

Ismét két esztendő telt el. Két év múlva megint nyolc napig, egy korty víz nem sok, de annyit sem adott a lovászmester a lovainak.

A nyolcadik nap elmúltával újra kieresztette az istállóból a lovakat.

Azok pedig pihelve a szomszúságtól, mohón itták a vizet. Rettenetesen szomszúsztak már.

Az öreg Adjuze ismét megállott a parton s meg sem kóstolta a vizet, mintha nem is látta volna. A tengerből pedig kilépett a mén, meghágta, s kanca lett utána.

Az árúhában lovászmesterként szolgáló királyi ifju ennek a Kohailan el Adjuzenak és Kohailanak az ivadékát gondosan nevelte. Mintha tudta, mintha sejtette volna, hogy ez a nemes vérből való állat fölviszi még az ő napját.

Ebben az időben kegyetlen haragban volt egymással a két szomszéd király. Háborút viáltak, véres háborút.

Már régen viaskodtak s egyik se tudott a másikon győzelmet venni. Megsokalták az okatlan vérontást. S az ellenség ifju királya párvialdra hívta ki az öreg királyt. A nép helyett harcoljanak meg ők. A ki a harcban elesik: annak népe meghódol az ellenségnek. Ezt az

aránlatot tette. Lazongott mindenki, de legjobban az árúhás királyfi, a lovászmester. Milyen egyetlen harc lesz az. Az ellenség királya ifju volt, erős, acélos karu. Az ő gazdája pedig öreg, rezskettek is már inai. Amaz élte virágjában, ez már a sir felé hajolva.

Tehetetlen haragjában a ház falára ment, ráült a falra, mintha lovagolta volna s meg is sarkantyuzta a ház falát s olyanokat mondott: „Csak én a szivedben megforgathatnám a lándzsámat, te kegyetlen király, ki az én királyi gazdánknak adáz ellensége vagy”.

És mérgében a sarkával ütötte a ház falát, hogy abból kiserkedt a vér és pirosra festette a falat.

— Így verném én szét a te fejedet bős királyi ellenség, a ki a gazdám, a király ellen támadtál, aki annak legyőzhetetlen ellenfele vagy.

A királynak szépséges leánya megleste a lovászmestert és meg is hallotta, mit mondogat az mérgesen magában.

És az apja királyi trónusa elé járult.

— Én édes királyi apám! Nem hallgathatom el, a miknek látója, a miknek hallója voltam.

— Miket láttál és miket hallottál én édes leányom, — szolt busan az öreg király.

— Azt láttam, hogy a lovászmester fölment a ház tetejére s mérgében a ház falát ütötte, hogy a bokájából kiserkedt a vér és pi-

statálja, hogy a hidra nincs szükség. Nemcsak, hogy szükség nincs, de a város minden egyes polgárára a tönkrejutás és más halálos veszedelmek várnak, ha a hidat fel találják építeni. Miután pedig fő a közérdek, tiltakozik a hid felépítése ellen. Mert ez lelkiismeretlenség, ez a város érdekeinek kutyabavevése, ez botrány! Követeli, hogy a hid felépítéséről senki ne merjen beszélni, ha a késő utókor villamos átkait nem akarja a fejére idézni.

Ez a steinerjakabok működésének a mintája. Valamiképp vannak, akik az *art pour l'art* jelszavát vallják, azonképen ők is opponálnak minden ellen az oppozíció érdekében. Mint az egyszeri gyerek, aki minden anyai ajánlatot azzal utasított el, hogy ő nem akar semmit, ő sirni akar, épügy a steinerjakabok sem akarnak semmit: ők ellenkezni akarnak. Mert édes istenkém, a nép, az istenadta nép csak azt látja, hogy ők harcolnak minden ellen, amit a „hatalom” kezdeményez, tehát a nép azt mondja róluk: ni csak, minő mokány legények: Bezzeg jól odamondogatnak annak a városi tanácsnak!

És a steinerjakabok, látva a hatást, napról-napra steinerjakababbak lesznek. Égen, földön, föld alatt és föld felett semmi sem tetszik nekik. Ha nincs valami, az baj. Ha van valami, az baj! Minden csak baj, és semmi sincs jól úgy, ahogy van.

Hát mindez igen szép, igen gyönyörű dolog, de az ember előbb utóbb belécsömörlik, ha nézi ezt az okadatolatlan, minden áron való ellenkezést. A fórum józanabb eleme megdöbben, ha látja, hogy a közhangulatot hangos és céltudatlan emberek diktálják, akik behunyt szemmel mennek neki mindennek, akik nem nézik, hogy barátot, vagy ellenséget ütnek-e, hanem csak egyszerűen ütnek. A demagógia erőszakosságai napról-napra súlyosítják azt a magasztalatot, amelyen a közérdek szószólóinak helyet kellene foglalniok és maholnap eljutunk oda, hogy a steinerjakabok fognak diktálni mindent. A steinerjakabok, akik maguk sem tudják, hogy mit akarnak, vagy ha tudják is: ez a tudásuk abban összpontosul, hogy ők nem akarják azt, amit más akar.

Fel kell nyitni végre a közönség sze-

meit, eléjük kell tartani a steinerjakabokat, hogy hadd lássák, kik azok, akiket az ő bizalmuk juttatott a városatyai tiszttséghez. Ma, mikor a steinerjakabok már valóságos fogalmat képeznek, figyelmeztetni kell a város polgárait arra a fenyegető veszélyre, amely ezeknek a humoros uraknak a működésében rejlik. Most már legtöbbször csak meg-meg mosolyogjuk az erőszakos okvetetlenkedést, a komikus rugdalózást, amit ezek az urak a városi parlamentben elkövetnek: de nem lehet és nem szabad elfelednünk, hogy a nevetségesség öl. Nem a steinerjakabokat öli. Ők már túl vannak ezen a veszélyen. De megöli a törvényhatóság komolyságába, munkaképességébe, és jóhiszeműségébe vetett hitet, dezavualja azokat az embereket, akik legjobb tudásuk és lelkiismeretük szerint szolgálják a várost és a közönséget. És ez az állapot már-már tarthatatlan. A steinerjakabok leélték a maguk aranykorát; kell, hogy eljőjön végre a steinerjakabok alkonya is. §

Az ügyvédi kamara közgyűlése

(A kamara az igazságügyminiszterhez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 28.

Az aradi ügyvédi kamara vasárnap délelőtt, Szalay Károly elnöklésével tartotta évi közgyűlését. A közgyűlésnek kiemelkedő része volt az igazságügyminiszterhez intézendő évi jelentés, a melyet az egyesület kiváló tehetségű titkára, Steinitzer Félix szerkesztett, s a mely, mint az előző években, hű tükre az ügyvédség óhajainak. A közgyűlésen a kamarának mintegy harminc, jobbára Aradon lakó tagja volt jelen.

Szalay Károly rövid megnyitója után került sorra a terjedelmes évi jelentés, a melynek tartalmából az alábbiakat ismertetjük:

A *feyelmi ügyek* statisztikája kiemeli az örvendetes jelenséget, hogy a legutolsó négy év alatt az elmúlt évben érkezett ügyvédek ellen a *legkevesebb panasz* a kamarához. 1900-ban 60 ügyvéd ellen 103 panasz érkezett és hét vádhatározat hozott; 1901-ben 78 ügyvéd ellen 137 panasz érkezett, és 12 vádhatározat hozott; 1902-ben 58 ügyvéd ellen 97 panasz

és hat vádhatározat volt; a múlt évben pedig 49 ügyvéd ellen 78 panasz érkezett s mindössze három vádhatározat hozott.

A kamara *segélyalapja* 15,992 kor. 37 fillérre emelkedett.

Hosszabb, jogi tanulmányok beillő fejezetben foglalkozik a jelentés az *új polgári perrendtartás* ügyében tett törvényjavaslattal, azon módosítások kapcsán, a melyeket a képviselőház igazságügyi bizottsága azon tett. Először konstatálja azon határozatokat, a melyekkel az ügyvédség óhajait teljesítették. Ilyen a *kereskedelmi hatáskör* elejtése, a *felülvizsgálat alapjának tágitása*, a felülvizsgálati érdekhátárnak 400 koronáról 100 koronára leszállítása. Ezen módosítások, mondja a jelentés, az igazságügy terén a liberalizmus diadalát jelentik.

Ellenben fenntartotta az igazságügyi bizottság a javaslatnak hirhedi 84. §-át, a mely ellen különösen a *kereskedők* foglaltak állást. Ez a paragrafus tudvalevően a kereskedőnek csak kereskedővel szemben fennálló követelését engedi a könyvvezetés helyén perelni. Az igazságügyi bizottság ezen azzai az indokolással akart enyhíteni, hogy az iparos, a ki nyers anyagokat, vagy félgyártmányokat megszerz, hogy abból továbbadási szándékkal iparcikket állítson elő, pl. a *szabó*, a *cipész*, a *kőfaragó*, a *kávéháztulajdonos* stb. szintén kereskedőknek tekintendő. Ennek dacára az aradi ügyvédi kamara e részben a következő véleményt nyilvánította:

A fogyasztó vevőnek a könyvkivonati illetékség alóli elvonása, *gyenge lábbon álló kereskedelmünk továbbfejlődésének útját elvágja*, s még csak embrióban lévő iparunk abból való életre kelését egyenesen megakadályozza.

A javaslatnál elért egyéb vívmányokat ismerteti ezután nagy alaposággal a jelentés.

A későbbiekben a *szegényvédelem kérdésével* foglalkozik, a mely, ugymond, felette nagy terhet ró az ügyvédi karra. A polgári perrendtartás ka, csán fölmerült az az eszme, hogy a szegények jogi védelme országosan szerveztessék. Az eszme általános helyeslésre talált, de a képviselőház igazságügyi bizottsága nem tartotta a perrendtartás keretébe tartozónak, s ezért csak arra szorítkozhatik, hogy a kormány figyelmét e kérdésre felhívja.

A jelentésnek külön része a *zugirásatról* szól s különösen a *körjegyzők és községi jegyzők* által végzett oly teendőket inkriminálja, a melyek az ügyvédség hatáskörébe tartoznak. E

rosra festette a ház falát, — közben pedig ezt mondotta: így verném én szét a te fejedet bős király, — királyi gazdámnak legyőzhetetlen ellenfele.

Az öreg király pedig szola az öröknek:

— Hivjátok a lovászmestert királyi színenem elé.

Az áruhában levő királyi ifju régen várta már ezt. Büszkén lépett a király elé, pedig a fénylő arany trónus csak úgy kápráztatta a szemét.

— Ki vagy te? — szolt az öreg király hozzá?

— Nevem Zir, Manzurnak, a harcban elesett királynak a bujdosó fia vagyok. Hontalan. Mikor ellenségeim országunkat elfoglalták, elmentem új hazát keresni. Nemeslelkűséged, vendégszereteted híre messze ismerős. Jó sorsom hozott ide s áruhában itt állok szolgálatodra régóta s egyetlen vágyam csak az volna, hogy ellenségedet, az én ellenségemet is legyőzve lássam.

— Tudod e, hogy ellenségünk kihívott bennünket párbajra, — szolt az öreg király és mélyen belenézett az ifju szemébe.

— Tudom.

— Megvívsz e helyettem a legdrágább kincsért? — és leányára mutatott.

A lovászmester epedő szemekkel nézett a szép királyi szüzre s így felelt:

— Le fogom győzni ilyen bérért a legyőzhetetlent is.

— Menj királyi istállóba és válaszd sz lovát; menj fegyvertáramba és válaszd lándzsát.

A királyi ifju pedig lement az istállóba. Negyven lovat próbált ki s mind a negyven, a hogy ágyékukon megfogta őket, lerogytak vasmarka alatt.

A negyvenegyedik az a ló volt, melyet ő nevelt az után a kanca után, mely nyolc napon át sem nem evett, sem nem ivott, s a mely a tengerből kikelt méntől származott. Ez a szép mén, a Kohaljen el Adjuzé kényesen fölemelte a fejét s várta a jelt, hogy előre száguldjon, mint a villám, mint a sziklák királyi madara.

De még lándzsát is kellett választani.

Bement az áruhában szolgáló lovászmester, a hogy az öreg király megparancsolta, a királyi fegyvertárba. Ott aztán kezébe vette a lándzsákat, de azok mint a száraz kóró, sorra széttörték. Napestig keresett már és egész halommal hev-ert előtte a sok eltört lándzsa.

Meghallotta ezt a király s megszóvalta ősz fejét.

Aztán a saját lándzsáját nyujtotta át a lovaszfiúnak. Ez már aztán az igazi volt. Mikor ezt megütötte, csörgött, mint az arany és szikrát hányt, mint a haragos ember szeme.

De ellenfele sem volt ám afféle pipogya le-

gény, azonfelül igen jó lova is volt. Mindennap más lovon szállott hadba. Egyik lova jobb volt, mint a másik.

Tíz napon át tartott már a két ellenséges tábor között a rettenetes párharc, de meg egyiknek vére se festette pirosra a pusztasárga homokját.

Mikor a tizenegyedik napon a vitéz ifju királyi ujra nekivágtatott a bős ellenfélnek és érezte, hogy a ló enged, már nem rohan oly villámgyorsan az ellenség felé, a lova nyakára hajolt, átölelte és ezeket sugta a lova fülebe:

— Kohaljan Ibn el Adjuzé, kedves ménem! Atyád a tengervízben él, iparkodj, hogy ma az ellenséget legyőzzem.

A mén visszafordult és megszóvalt:

— En édes gazdám! Tíz napig nem ettem, sem nem ittam. A vas a lábamon elkopott!

Aztán mint az égből sisetgő haragos villám rohant az ellenségnek.

Nem látott olyat azóta se a világ!

A tizenegyedik napon rövid tusa után a legyőzhetetlen ellenfél szívében forgatta meg az ifju lándzsáját.

És a Kohaljan el Adjuzének, a melyiken büszkén lovagolt a királyi sátor felé, nem is habzott a háta.

A királyi sátorból pedig leszállt a deli szüz, a király szépséges leánya, a hős vitéz elébe já-

tárgyban az aradi ügyvédi felterjesztéssel élt az igazságügyi és belügyminiszterhez, de *eredményt nem ért el*. A belügyminiszter Arad városán át értesítette a kamarát, hogy a kérelmet *nem vehette figyelembe*, mivel, a községi és körjegyzők magánügyködése vármegyéként, a vármegyék önkormányzati jogából folyólag vannak a törvény keretein belül szabályozva. A kamara által kért közzététel kibocsátására, amely szerint „a községi és körjegyzők tiltassanak el a felek részére bíróságokhoz és telek-önnyvi hatóságokhoz üzletszerűen gyártott beadványok szerkesztésétől,” a miniszter nem volt hajlandó, hanem azt felelte, hogy „felmerülő szabálytalan konkrét esetekben a szabálytalanul eljáró jegyző ellen illetékes felsőbb hatóságánál vagy az illetékes bíróságnál a megtorló intézkedés kérelmezhető.”

Fölpanaszolja ujjalag a kamara a bíróságoknál fivett *leletek óriási számát*. A töméntelen leletezése, — mondja a jelentés, — csak úgy szüntethető meg, ha a leletező közeg minden esetben, a melybe a felebbezési hatóság a felebbezést, mint alaptalant törli, *bírsággal sújtatik*. Az ügyvédi kamara ez irányban fölterjesztéssel élt az igazságügyi és pénzügyminiszterhez. Az utóbbi igazolásra szólította föl az *aradi kir. pénzügyigazgatóságot*, amely válaszában elismeri a leletek nagy számát (az aradi adóhivatalnál az 1900. évben 3463 tételből 690 leletezés ügyvédek terhére iratott elő, s ebből 66 tétel töröltetett felebbezés folytán; az 1902. évben 8281 tételből 594 leletezés esett ügyvédekre, s ebből ez ideig 55 töröltetett, 77 pedig felebbezés alatt áll), de azt mondja, hogy azok tulnyomó része mégse volt illetéktelen.

Végül a *jogszolgáltatás* dolgában, a kamara területét érintő bajokat és kivánságokat emeli föl a jelentés.

A közgyűlés, többek hozzászólása után a jelentést elfogadta s annak fölterjesztését ki-mondta.

Végül a kamara pénztári jelentését vették tudomásul, s ezzel a közgyűlés véget ért.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár és az olasz király.

Nápoly, március 28. A király Vilmos császárhoz a következő táviratot intézte:

Teljes szívvel köszönöm szíves vendégszeretőd fogadásodat és még egyszer meg kell

ruit es ne is kérdezzétek, hogy mit sugott a fülebe!

De az bizonyos, hogy egy pár lett belőlök, a diadalmában, mámorban uszó nép nagy öröme.

Eddig az arabs lé legendája.

Az öreg Adjuztól, melynek nyolc napi szomjuság után se kellett víz és a melyet a tengerből kikelt mén fedezett, nevelte az alkirályfi azt a lovat, mely tíz napig tudta túrni az éhséget és szomjuságot a tizenegyedik napon mégis az ellenség legjobb lovát s lovasát borította fel.

Ettől származott a puszták beduinjének legnagyobb büszkesége: a lova, — mondják, mesélik száz-meg száz évek óta a vándorló arabok.

Mikor a beduin gyerek először hallja ezt a mesét, kimegy a sátor elé, a hol vasbillincsen áll a lovuk és megöleli, tán könyét is hullatja rá.

Tradíciók tartották fenn az arabs fajnak tiszta vérben való nevelését. Nem ritka egyes lovak nyakán a gazella bőrzacska, melyben a ló családfáját őrzik. A híres lovaknak messze földön híre van; és ha Helena elrablásáért tíz esztendő háború lehetett, — itt is megtörténik, hogy egy lólopásért évekig tartó háború folyik a törzsek között.

mondanom, hogy mennyire örültem viszontlátásodon. A kamara elnöke azt táviratozza nekem, hogy a kamara egyhangulag azt a határozatot fogadta el, hogy kifejezést ad a német nemzet bátor uralkodója iránt érzett tiszteletének és bámúlata érzelmeinek. Ezen érzelmeket osztva, sietek néked azt nagy megelégedéssel tudomásodra hozni.

Vilmos császár a következő távirattal válaszolt:

Épp most kaptam meg szíves táviratodat, melyet nagyon köszönök. A veled töltött órák, sajnos, rövidek voltak, de azokat mégis mindig megőrzöm emlékezetemben. A képviselőkamara rám nézve oly bizelgő határozatának birtka, a melyet velem közölsz, nagy megelégedéssel tölt el. Teljesen átérzem annak nagy értékét és mindkettőnk nemzetének érdekében örülök annak. Az olasz nép képviselői helyesen méltányolták ama barátság és rokonérzés őszinteségét, mely engem és a német népet Olaszország iránt eltölt. Fogad legszívesebb kézszorításomat. Vilmos.

Ujabb zavarok a Balkánon.

Konstantinápoly, márc. 28. Bizalmas természetű hírek szerint a görögök a három macedóniai vilajetben, valamint a janinai és drinápolyi vilajetekben *títkos bizottságot szerveztek*, hogy szükség esetére fegyveres hatalommal küzdjenek a bolgár, valamint a kucukoláh propaganda ellen.

Vesztegetés

a tőzsdei választásokon.

(Vizsgálat a tőzsdén.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 28.

A budapesti tőzsde tanácsa kínos ügyben folytat, zárt ajtó mögött, tárgyalást. Egy legutóbb megválasztott tőzsdetanácsos neve forog szóban, a kit azzal vidolnak, hogy a saját győzelme érdekében *vesztegetett* volna.

A panaszt ily irányban Nagy Andor tőzsdetag tette *Herzmann Bertalan* megválasztott tőzsdetanácsos ellen. A tőzsdetanács Kornfeld Zsigmond elnöklésével tegnap és ma folytatta a tanukihallgatásokat.

Az első tanu *Mocsányi Odön* tőzsdetag volt, aki azt vallja, hogy *Herzmann Bertalan*, az ő sógorának *Fleischmann Mihály* győri gabonakereskedőnek azt ígérte, hogy olcsó árpát ad neki, ha ott marad a választáson és rá szavaz.

Bloch József tanu azt állítja, hogy látta, amikor *Herzmann Bertalan* fia a földszinten lévő gabonacsarnokban több tőzsdetaggal tárgyalt és ezenközben néhánynak pénzt is adott. Az elnök ama kérdésére, hogy mennyit vehetett a pénz, *Bloch* 50—60 koronát mondott. Mikor ő ezt látta, azt jegyezte meg a körülötte állók előtt, hogy a kortaskedés *szemérmellenül folyik*. Benyomása az volt, hogy a fiatal *Herzmann* a pénzt választási célra adta. *Bloch*nek ezen valóságát *Treichlinger Lipót* is megerősíti, aki ugyanakkor, midőn ezen dolgok történtek, *Bloch* társaságában volt *Elfer Dániel* megnevezett tőzsdetaggal, névszerint: *Glomberg Emil* és *Bloch Józsefet*, kiktől azt hallotta, hogy pénzzel dolgoznak *Herzmann* érdekében. Egyéb iránt hangsúlyozta, hogy a tőzsdén nyílt titkot képez az, hogy *Herzmann* *vesztegetett*.

Kihallgatták még *Fleischmann Mihály* győri gabonakereskedőt is, aki elismerte *Mocsányi* vallomásának helyességét, hogy ő neki *Herzmann* olcsó árpát ígért, ha rá szavaz, de ő ezt nem vette komolyan és azt hiszi, hogy *Herzmann* csak iréfálkozott vele.

A vasárnapi tárgyalás végén *Nagy Andor* bejelentett még *öt olyan tőzsdetaggal* névszerint, akiket a *Herzmann*-párt pénzzel megvesztegetett. Az igazgatóság választmánya ezen öt tőzsdetag kihallgatását elrendelte s ezek kihallgatását ma

délután egy órakor, ugyancsak *Kornfeld Zsigmond* elnöklésével kezdték meg. A tanukihallgatást, amely zárt ajtó mögött, nagy titokban folyik, ma nem fejezték be, hanem holnap folytatják. Hír szerint a mai tárgyaláson a tanuk belsmerték, hogy *Herzmann* pénzért vásárolt szavazatokat.

A tanukihallgatások befejeztével fog a tőzsde választmánya dönteni *Herzmann* tőzsdetanácsosságának megerősítése, vagy megsemmisítése fölött.

Ujabb támadás Port-Arthur ellen.

(Az orosz-japán háború.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 28.

A japánok *ujabb támadást intéztek Port-Arthur ellen*, amely azonban — orosz hivatalos jelentések szerint — határozott kudarccal s a japánok *érezékeny veszteségével* végződött.

Egyébként minden jel arra mutat, hogy legközelebb nagy szárazföldi ütközetre kerül a sor. *Antsu* mellett már farkasszemmel néznek a csapatok, a japánok hadereje pedig mindjobban közeledik a Jalu folyó mellé.

Legujabb távirataink a következők:

Pétervár, március 28. *Makarov* altengernagy a következő táviratot intézte *Miklós* cárhoz mai kelettel:

Mély hódolattal jelentem, hogy az ellenség éjjel 2 órakor *újra megkísérelte a belső kikötő bejáratának elzárását*. Ezen célból négy nagy kereskedelmi gőzöst küldött *hat torpedónaszád kíséretében* a bejáratához. Az ellenséges hajókat *éjjelkorán észrevettük a fényszórók világosításával* és az ütegek, valamint a *Bobr* és *Otvasni* nevű űrhajók megkezdték rájuk a tüzelést, nehogy az ellenséges hajók áttűnjenek, *Krinicki* hadnagy a *Silly* nevű űrtorpedónaszád parancsnoka az ellenségre rontott és egy *torpedóval szétszarta az előgőzös derekát*. A megsérült hajó jobbra tartott; két más hajó követte azt, úgy, hogy mind a három gőzös a *kikötő* jobbra *partra vettetett*. A regyedik gőzös bal felé tartott és *szintén a hajóutól oldalvást súlyedt el*.

A *Sylli* nevű torpedónaszád fölvette a harcot hat ellenséges torpedónaszáddal. E harc folyamán *Svejev* mérnök és hat altiszt *meghalt*, a parancsnok és tizenkét matróz *megsebesült*.

Reggel *ellenséges pünceloshajók és egy körülhajó-osztag* voltak láthatók.

Én a rá bízott flottával az *ellenség ellen mentem*. A japánoknak ez a második kísérlete, amelylyel a kikötő bejáratát el akarták zárni, a tengeri, valamint a szárazföldi haderők erélyes fellépése folytán épp úgy *meghúsult*, mint az első kísérlet. A kikötő bejárata teljesen szabad.

Pétervár, március 28. *Alexjev* helytartónak Mukdenből e hó 27-iki kellettel *Miklós* cárhoz küldött távirata megerősíti a japánoknak Port-Arthurra tegnap intézett gyújtó-hajó támadásról jelentett részleteket.

Pétervár, március 28. *Makarov* altengernagynak a cárhoz intézett újabb távirata a következő:

Alázatosan jelentem, hogy az *ellenség visszavonult*, miért is én a hajóhaddal *viszszatértem a kikötőbe*. A *Silly* torpedónaszád az éjjel gépezetén ellenséges granát által történt megsérülése folytán zátonyra jutott, de ismét szabaddá tették és hála a legénység fáradozásának, a kikötőbe került. *Krimicki* parancsnok karján könnyen

megsérült, de helyét nem hagyta el. Az ellenséges gyújtóhajókon *pokolgépeket találtak*, melynek dróthuzalait önkéntes csapatbeliek elvágta. *Kedrov* és *Asariev* hadnagyok, valamint *Pilsonidszki* hadapród a gőzösök egyikére mentek rendeletre és elvágta a villamos vezetéki sodronyokat, elejét véve a tűznek, melylyel az ellenség megvilágítóit volna kikötőnk bejáratát. Reggel *uszóaknát* találtak, melyet ugyan csak ártalmatlanná tehetünk. A vizsgálat során kiderült, hogy a gyújtóhajókat alkalmazott gőzösök nem voltak régi hajók, hanem 2000 tonnásak voltak és kis kaliberű ágyúkkal voltak fegyverkezve, melyeket az ütegeknél szoktak alkalmazni a tűz erősítésére. A gőzösök egy részét parti szolgálatra fogom alkalmazni.

Konstantinápoly, márc. 28. Holnap vonul erre a *Nikolaus* nevű orosz kereskedelmi gőzös a *Korejec* és *Varjak* nevű megsebesült tiszteivel és legénységével. Holnapután pedig a *Malaga* nevű gőzös vezetett hajók többi legénységével. *Szinovjev* nagykövet elnöksége alatt álló segélybizottság üdvözli az érkezőket és megajándékozta őket. Hasonló intézkedés török török részről is.

Szöul, márc. 28. *Ito* marquis ma utazott el innen. Látogatásának az volt az eredménye hogy a koreaiakat megnyugtatta és megkezdte *japán befolyásnak az ország igazgatására való terjesztést*. *Ito* állandóan a mellett volt, hogy a hadsereget ne szaporítsák és azt tanácsolta, hogy a reformintézkedéseket fokozatosan hajtsák végre. Javaslatait kétségkívül elfogadták, látogatását egy küldöttség kiküldésével akarja viszonzni, a melynek tagjai még nincsenek meghatározva.

Tiencsin márc. 28. Az oroszok ma Niucsvangban kihirdették az ostromállapotot.

Pétervár, márc. 28. Az oroszok és japánok Antsu mellett szemben állanak egymással.

Tiencsin, márc. 28. Ide érkezett híradás szerint a japánok közelednek a *Jalu folyó felé*.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés aradi gócpontját szervező bizottságnak azon *vidéki tagjai*, a kik a taggyűlésre ívet kaptak, de azt még be nem szállatták, kéretnek, hogy az iveres, bármily eredménnyel járt a gyűlés, *mielőbb szíveskedjenek Tedeschi Viktor*, a szervező bizottság elnöke *Vagy Faragó Rezső*, a bizottság jegyzőjének címére *okvetlenül beküldeni*. A bizottság aradi tagjai *f. hó 30-án, szerda délután öt órakor* az aradi felső kereskedelmi iskola dísztermében ülést tartanak, a melyre a tagokat ezt uton is meghívja *Tedeschi Viktor* elnök. Az ülésen a szervező bizottság *vidéki tagjai* is részt vehetnek.

(*) Az Aradi polgári jótékony nőegylet április hó 10-én, vasárnap délután 4 órakor, a város háza tanácstermében tartja évi közgyűlését. Tárgysorozat: 1. A fővédőasszony évi jelentése. 2. A számvizsgáló-bizottság jelentése. 3. A számvizsgáló-bizottság megalakítása. 4. Fővédőasszony és két titkár választása. 5. Esetleges indítványok tárgyalása.

(*) Az aradi kereskedő ifjak betegsegélyző egyesülete vasárnap délelőtt *Wadowszky Gusztáv* elnöklésével tartotta évi közgyűlését. *Kenedi Ervin* titkár olvasta fel az évi jelentést, amely szerint a lefolyt évben 3966 korona 12 fillér bevétellel szemben 8240 korona 30 fillér kiadás állott s a vagyonszaporulat 725 korona 82 fillér, mely által az egylet vagyona 81989 koronára emelkedett. A felmentvények megadása után a felügyelő-bizottság s a választott bíróság tagjai egy évi időtartamra újból megválasztottak.

(*) Az aradi ipartestületi betegsegélyző pénztár vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta tizenkettedik rendes évi közgyűlését. A gyűlést

Berán Antal testületi elnök vezette, a hatóság kévisletében jelen volt *Zubor Andor* iparhatósági biztos. Miután körülbelül száz kiküldött jelenléte konstatáltatott a munkaadók és alkalmazottak sorából, azt min határozatképest az elnök megnyitotta, s előbbben a titkár előterjesztette az igazgatóság 1903. évi jelentését a zárszámadást, mérleget és a felügyelő-bizottság jelentését, a melyek tudomásul vétettek és a pénzkezeléssel foglalkozott tisztviselőknek a felmentvény megadatott. Az üresedésben levő állások betöltése következett ezután. Megválasztottak *igazgatókká*: *Andrási Gábor*, *Kéferkopf Mátyás*. *Igazgatósági póttagokká*: *Molnár István* és *Szabó András*. A *felügyelő bizottságba* *Czermann József* elnök, *Kaváts András* és *Panek Béla* tagok. Póttagokul a felügyelő bizottságba *Lengyel Géza* és *Klár Lajos*. Az indítványok során kimondták, hogy miután a tizenkét éve működő betegsegélyzőpénztár tiszta vagyona a huszezer korona elérté, az elhalt tagok után ezentul nemcsak pénzbeli segély, hanem halottas kocsis és gyertyák lesznek rendkívüli segélyként kiszolgáltatva. Ezen újabb kedvezmény a tagok között általános megelégedést keltett.

(*) A pankotavidéki gazdatisztek köre *f. hó 25-én* tartotta meg Pankotán évi közgyűlését. *Szente Mór* elnök értesítette a szép számmal összejött tagokat a szervezkedés eredményéről, hogy 28 rendes tag jelentkezett a körbe való belépésre s a „Magyar gazdatisztek és erdő isztek országos egyesülete” *Bacsonyi Kálmán* urat küldte ki a gyűlésen való képviselőre. *Szász Farkas* felszólalása után kimondták, hogy az említett egyesülettől egész független kör alakítanak, mely idővel egy megyei körre való fejlődést tűzi ki célul. Az alapszabályok ily értelemben alapították meg. A szervező tisztikar lemondása után új tisztikar választása következett. Előnké megválasztott: *Szalay Imre* pankotai intéző, ügyvezetővé *Antal Gusztáv* pankotai kasznár. Ezután a *Fehér Keresztben* társas ebéd volt, melyen 24-en vettek részt és pedig: *Szász Farkas*, *Csikós Mihály*, *Lichneckert Mihály*, *Antal Gusztáv*, *Martini Emil*, *Koncz Benő*, *Gramling Alajos*, *Peregi Mihály*, *Antal Miklós*, *Szundy Aurél*, *Zilahy Gyula*, *Rozsi György*, *Ujvári Rudolf*, *Székendi Pál*, *Tüdös Antal*, *Bacsonyi Kálmán*, *Szente Mór*, *Szalay Imre*, *Nagy Árpád*, *Nagy Antal*, *Haberfeiner Béla*, *Felix László*.

A talpasi zendülés.

(Főtárgyalás az aradi királyi törvényszéken.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 28.

Az aradi kir. törvényszék szerdán, e hó 30-án tartja meg a tárgyalást a talpasi zendülés ügyében *Fábián Lajos* dr. kir. ítélő táblai bíró elnöklése alatt; szavazó bírák: *Földes János* törvényszéki bíró és *Kovács János* dr. kir. al-bíró lesznek. A vádhatóságot: *Meszlényi Antal* dr. kir. ügyész képviseli. Védő: *Pop C. István* dr. ügyvéd.

Az összes vádlottak: *Matye János* (64 éves), *Lázár Mihály* (50 éves), *Lázár Pál* (30 éves), *Balázs Péter* (35 éves), *Vigyikán Péter* a léki (41 éves), *Rob Péter* (40 éves), *Mótz József* (45 éves), *Frencs János* (64 éves), *Eid György* (41 éves), *Lázár Pászka* (64 éves), *Olcán Vazu*. (46 éves), *Szilágyi Mihály* (52 éves), *Gezso Mihály* (51 éves), *Mótz Tivadar* (34 éves) talpasi lakosok, akik ellen az ügyészség a btkv. 165. §-ába ütköző és 168. §-a szerint minősülő hatóság elleni erőszak miatt emelt vádat.

Az ügyészség vádiratának indokolása a következő:

A nyomozat során kiderített tényállás szerint *Talpason* 1904. január hó 9-én délelőtt egy körülbelül 200 főből álló tömeg megjelent a község házában s e tömegből gyanúsítottak *Lázár Pállal* élükön behatoltak a községi jegyző hivatalos helyiségébe és a tanácsterembe és *Lázár Pál* azt követelte *Szelezsán János* községi jegyzőtől, hogy nyomban készítsen egy kérvényt a valóság- és közoktatásügyi miniszterhez az iránt, hogy a község által 18000 korona költséggel épített iskolaépületet, melynek törlesztése su-

lyos teherként nehezedik a községre, vegye a községtől át.

Szelezsán János jegyző nagy elfogultságra hivatkozással azzal a kijelentéssel tagadta meg a kérelemnek azonnal való teljesítését, hogy várjanak másnapig, a mikorra is a kérvényt meg fogja szerkeszteni, ők azonban nem akartak várni, hanem *Lázár Pál* nagy hangon, parancsoló és kihívó modorban ismételte követelését, mondván: „most mindjárt kívánjuk.” S midőn a jegyző ismételten hivatali elfoglaltságára hivatkozva, a kérelem teljesítését megtagadta, *Lázár Pál* a kezéből kivette íróollát, keron fogta, a székéről felrántotta s hivatali helyiségéből akarata ellenére kivezette, mialatt a többiek, kik közül a jegyző *Balázs Péter*, *Lázár Mihályt*, *Rob Pétert*, *Mótz Józsefet*, *Gezso Mihályt* felismerte, *Lázár Pálnak* segítségére voltak oly módon, hogy a jegyzőt kiolták a hivatalból.

Midőn a jegyző már a folyosóra került, visszamentek a tanácsterembe s az ott dolgozó községi irnok, *Ilyés Gábor* kezéből vették ki a tollat s csapták be előtte az adófékönyvet, s mialatt azt kiáltották neki: „ki innen!”, kitudszkolták az ajtón s aztán az ajtót bezárták, annak kulcsát elrejtették.

Gyanúsítottak beismerték, hogy a kérdéses alkalommal mindannyian bementek a jegyző irodájába és a tanácsterembe, beismerték, hogy a kérdéses kérvény elkészítése iránt kérték intéztek a községi jegyzőhöz, beismerik azt is, hogy a jegyző nem saját akaratából hagyta el hivatalos helyiségét a községi irnokkal együtt; tagadják azonban, hogy annak kezéből a tollat *Lázár Pál* kivette volna s hogy neki segítettek a jegyzőnek és a községi irnoknak a hivatalos helyiségéből történt erőszakos eltávolításában.

Mint hogy azonban a beidézetni kért tanúk a terhükre rótt cselekmény elkövetésére nézve bizonyítékot szolgáltatnak, ellenünk hatóság elleni erőszak büntette miatt vádat kellett emelnem.

A gazdasági-egyesület közgyűlése

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 28.

Az aradvármegyei gazdasági egyesület vasárnap délelőtt, a megyeháza nagytermében tartotta ez évi közgyűlését. A közgyűlésen *Vásárhelyi László* elnökölt; a földmivelési miniszter kévisletében *dr. Szomjas Lajos* miniszteri titkár jelent meg; a jelenvoltak sorában voltak még: *Urbán Iván* főispán, *Dálnoky Nagy Lajos* alispán, *Schill József* főjegyző és *Csernovits Diodor* államjósázigazgató.

Vásárhelyi László elnök hosszabb megnyitó beszédében kiterjeszkedett az agrár-ellenes irányzatokra, a melyhez, ugymond, hozzájárult a politikai állapotok tehetetlensége mellett kedvező alakulást nyert szocializmus révén feltámasztott nagyarányú mozgalom, mely felulta a földmives népnek a békéjét, visszahatást idézett elő a közérkölcökben, lehetetlenné tette a természet megkövetelte mezői munkák szabályszerű lefolyását, felforgatta a közrendet, veszélyeztette a személy- és vagyonbiztonságot. A rombolás és pusztítás ezen nyomait az alkotások igen nagy mérete mellett is csak hosszú évek munkájával lehet helyrehozni, de amint a mindent megsemmisítő vizár után a rekonstrukció lázas munkája következik, ugy ezen erőszakosan előidézett pusztítást megállítani és annak nyomait eltüntetni a gazdaságsadalomnak együttes, megfeszített munkássága van hivatva.

A megnyitó beszéd után fölolvasták *Darányi Ignác*nak, az egyesület diszelnökének táviratát, a melyben kimentti magát, a miért a gyűlésen nem vehet részt. A közgyűlés ugy *Darányit*, mint *Tallian Béla* földmivelési minisztert táviratban üdvözölte.

Laehne Hugó igazgató fölolvasta az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentést.

Ennek végeztével *Urbán Iván* főispán kiosztotta a földmivelési miniszter jutalmait annak a nyolc gazdasági családnak, illetve munkásnak, akiket erre a közigazgatási hatóság ajánlott. A megjutalmazottak a következők: *Vidolin Ferdinánd* (Pankota), *Filip Mitru* (Elek),

Rotár György (O-Pécska) gazdasági cselédek és K. Szabó János (Kis-Pereg), Szanda Imre (Arad), Bragyan Jakab (Sofronya), Szopra Mihály (Glogovác) munkások. Mindegyikük 100 koronát és egy oklevelet kapott.

Az ifj. Kintzig János lemondása folytán megüresedett alelnöki állásra Friebeisz Miklóst választották meg, s ifj. Kintzig Jánost a választmányba választották.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Frizzó átváltozó művész előadása. (Bérlet-szünet.)
Szerda: Frizzó átváltozó művész előadása. (Bérlet-szünet.)
Csütörtök: A tiszteletes ur, vigjáték. (Páros bérlet.)
Péntek: Nincs előadás.
Szombat: Nincs előadás.

Bucsuzások.

— Mariházy és Békéssy. —

A ma estén lejárt a bucsuzások sora. Vasárnap Békéssy Gyula, ma este Mariházy Miklós lépett föl utoljára, mindketten megszűnő tagjai lenni a Zilahi társulatának.

Mariházy Miklós a „Titok” ban bucsuzott. Szép estéje ennek a derék művészek, akit nem egy körülménnyel fogva mondhattunk a magunkénak, legfőképpen azért, mert azzá a kifejtett, a maga szerepkörében nagyon kiváló művészszé a mi színházunk nevelte. Az intelligenciáját hozta magával, a rutinját azonban itt szerezte, s szerzett annyit, hogy büszkének lehettünk rá. Mariházy az a színész, akinek megjelenése mindig bizonyos szint ad a színpadnak, az elegancia, a disztinált társasági modor, a mozdulatok válogatottsága vonul be vele, szóval olyan tulajdonságok, amelyek a szalon-darabok előadásánál a legizlésebb követelmények.

Nem dicséretképpen írjuk ezeket Mariházyról, van 6 olyan színész, hogy a művészete elvesztéseért lehessen sajnálnunk a távozását, hanem inkább azért, szándékkal abból az érdekből, hogy nehezebbé tegyük a távozását. Ebben pedig a visszatérés iránti vágy foglaltatik.

Ma este a közönség viselkedésében is megnyilvánult ez a nézet, ünnepezték a távozó művészt, ehhez az ünnepléshez tartozott az a tiz koszorú s az az ezüst babérág, amelyet az első felvonás után nyújtottak föl neki. A taps kitartott mellette egész este, sőt nyílt színen, több jelenés után is kitört, ami annak elismerése volt, hogy az előadás többi szereplői is különös igyekezettel dolgoztak azon, hogy az est szép legyen.

Békéssy olyan szerepben bucsuzott, amelyben 6 páratlan a baritonisták között: népszínműben. „A vén bakancsos és fia, a huszár” Laciját játszta utoljára az aradi színpadon, avval az igazi magyaros tüzrel, avval a hamisítatlan magyar lélekkel, amely neki a hangja mellett legszebb erőssége. Békéssy Gyulában a legjobb hangú bariton-énekest bírtuk, természetesen hát, hogy sajnálva látjuk távozását. Arad nem hazája a népszínműveknek s ha mégis volt közönségük, az elsősorban Békéssyért volt. Hatalmas babérkoszorú fogja Békéssy emlékeztetni távozását arra, hogy az aradi közönség nagybecsülte és szerette őt gyönyörű hangjáért, minden ízében magyaros művészetéért. (a.)

* Tüntetés a primadonnának. Rózsa Lili bucsuzása főleleventette azokat a már-már letűnni kezdő idöket, amikor az egész város megmozult, lázba jött, hevült és érzett egy-egy primadonnaért. Rózsa Lilinek péntek esti bucsuzása feltűnően szép betűkkel lesz beírva az aradi színházi élet történetébe: kevés művésznőnek jut része olyan sok és olyan osztat-

lan szeretetben, amilyen a távozó primadonna iránt nyilvánult meg azon a napon. Ez a tüntetés szerzetét másodszor is impozánsan nyilvánult meg. A színházgató felkérésére ugyanis, már szerződésen kívül, vasárnap délután még egyszer eljátszotta Rózsa Lili legkedvesebb szerepét: a Bob herceget. A színház z-ufolva volt s a művésznőt elhalmozták virágokkal, csokorokkal, tapsal, vége hossza nem volt az ovációknak. Előadás után a színház háulsó bejáratánál várta meg a közönség Rózsa Lilit, éljenzéssel fogadta, mikor megjelent s az a sokszáz ember így kísérte lakásáig a művésznőt. Ott újból kezdődött a tüntetés s nem szűnt meg addig, míg Rózsa Lili megjelent a lakása ablakában s ezt mondta:

— A viszontlátásra . . .

Rózsa Lili húsvét után lép föl a debreceni közönség előtt, valószínűleg ott is a „Bob herceg”-ben.

* Frizzo első fellépte. Az olasz átváltozó művész holnap tartja első előadását az aradi színházban. Közönségünk, mely a Nyári színházról jól ismeri Frizzot, most egész új oldaláról fogja megismerni őt, mint nőimitátort, bűvészt és zeneti equilibristát. Holnap bevezetésül *Frizzo* „Az énekemester” című bohózatos operettet fogja eljátszani. A másik darab, mely kedden este színpadra kerül *Egy viszontagságos éj* című tréfás bohóság egy felvonásban férfi és nő szereplőkkel. A *Párisi koncert* f-jezi be az estét.

* A Színház. Az új évnegyed alkalmából bőrtartalma számmal köszönti olvasóit a *Színház*. Husz gyönyörű kép emelkedik ki az érdekes és változatos cikkek közül. A „Színház” legújabb száma a következőket tartalmazza: Perpetus. A sajtó dráma bírálat, két jelenet kép a „Torreadórból”. Színházak körül (humoros apróságok). Az orosz színművészet atyja (Szen-pétervári levél). A vizsgizásból (két képpel). Kelléktár (képpel). Színházi történet (képpel). Meszlényi Richárd: Az intrika. Színházi hét (három képpel). Gabányi Árpád: Az öreg. Jelenkép az Endre lovagból Kotta a „Felsőbb asszonyokról”. Jegyzetek Vidéki színészet (három képpel). Kolt y Ibolyka, Herzmann Karoly, Sziágyi Elemér, Banda Marci kepekkel. Irodalom művészet és szerkesztői üzenetek. A Sdustartalmu „színház” egyes száma ára csak 20 fillér. Szerkesztőség és Kiadóhivatal Budapest Baross-u. 59.

Arad új templomai.

(Az ágostai evangélikus templom építési pályásata.
— Az új zsidó templom helye
— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 28.

A mint tudvalevő, egyrészt Arad hitéletének folytonos fejlődése, másrészt a város szépirodalmi érdekei azt vonták magok után, hogy jelenleg három felekezet is foglalozik új templom építéssel. Az egyik templomot a római katolikusok akarják felállítani Gájban, a másikra most tünt ki a pályázatot az ágostai evangélikus egyházközség, az új zsidó templom helye iránt pedig most folynak az előzetes megbeszélések.

Az aradi evangélikus ágostai egyházközség tegnap délelőtt tizenegy órakor tartotta a templom építés ügyében rendkívüli közgyűlést a Thököly téri templomban. A közgyűlésen *Institoris* Kálmán polgármester és *Frint* Lajos elnökölték, és az egyedüli tárgy az egyházközség új templomának és bérházának terveire vonatkozó pályázat kiírása volt. Ez a templom tudvalevőleg a József főherceg-ut 15 ik számú házának a helyére, az ott nyitandó tér központjába esik. Ehhez a térhez az ágostai evangélikus egyház is hozzájárul egy ingatlannal, a melyért cserébe kapja a templomépítésre szükséges területet.

A közgyűlésen bemutatták a részletesen kidolgozott pályázati hirdetményt, a melynek főbb pontjai a következők:

A templom tervei, a kijelölt földterület véve alapul, gót stílusú legyenek; a templom eszernégyes ember befogadására legyen tervezve, még pedig úgy, hogy a földszinten öt-

száz embernek, a karzaton háromszáz embernek ülőhelye legyen, a fennmaradó hatszáz ember pedig állóhelyen hallgathassa az istentiszteletet. A templom költségvetésének előirányzata nem haladhatja meg a nyolcvanezer koronát. A templommal kapcsolatosan építendő bérházra nézve az az egyedüli kikötés, hogy ne legyen szecessziós. A pályadíj úgy a templom, mint a bérháztervekre ötszáz—ötszáz korona. A pályázat ez év szeptember harmincadikán jár le.

— Az építkezést 1905. május havában akarja megkezdeni az egyházközség. A beérkező tervek megbírálására négy tagú, szakértőkből álló bizottságot fognak választani, amely a pályadíjak kiadása fölött ítél. Ha azonban a pályadíjnyertes terv az egyházközségnek nem tetszenék, kétszáz koronáért bármely pályázó tervét megveheti kivétel céljából, anélkül, hogy az illető pályázó ezen felüli bármit is követelhetne.

— A közgyűlés egyhangúlag elfogadta a pályázati hirdetményt.

— Az új zsidó templom építésénél felmerült nehézségek, továbbá az, hogy a Ferenc-térre nézve, (ahová a templomot építeni akarták) a püspöki helynök elsőbbségi igényt jelentett be, arra bírták az izraelita hitközséget, hogy olyan helyet keressen a zsinagóga építésére, amelyet minél kevesebb nehézség nélkül megkaphat. Ez az áramlat vetette fel azt a tervet, hogy az új templomot a réginek helyére építsék, annál is inkább, mert így egyrészt esetleg megtakarítást lehetne eszközölni anyagban, mivel a régi templom lebontásakor a használható anyagot az újnak építésére lehetne fordítani. Másrészt pedig nem kell a várost kéréssel terhelni. A régi templommal kapcsolatos bérház egy idő óta úgy is alig hozza meg a fenntartási költségeket, mivel minden forgalmi vonalon kívül esik, maga a földterület pedig alkalmas arra, hogy az építendő új templom helyet foglalhasson arra. E terv körül most élénk tárgyalás folyik a hitközségben.

MULATSÁGOK.

(=) A Pankotai Magán Dalkör az aradi tanítóképző intézet néhány növendékének közreműködésével, 1. évi április hó 4-én, (húsvét vasárnapján) a „Fehér-Kereszt” szálloda disztimében az ev. ref. iskola alapja-javára táncos egybekötött jótékony célú hangversenyt rendez.

Ongyilkosság a csálai erdőben.

(Aki háromszor lett öngyilkos.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 28.

A csálai erdőben, azon a helyen, ahol rendszeren a majálisokat szokták tartani, ma délelőtt agyonlötte magát egy husz esztendő fiatal ember, akit makacs reumája annyira elkeserített, hogy már ez előtt is két ízben akart megválni az életétől. A szerencsétlen ember holtteste künn hever az erdő tisztásán, és ott fog heverni holnap reggelig, mert a pécskai járásorvos, kinek a hatáskörébe a hivatalos orvosi vizsgálat tartozik, épen járása egy másik községében volt elfoglalva. Az esetről tudósítók a következőket jelentik:

A csálai erdő tisztásán két aradi ember egy vértörfagyott holttestet talált. Mellette egy kilenc milliméteres forgópisztoly feküdt, amelyből egy töltés ki volt löve. A fiatal ember arccal a földre borulva feküdt és halántéka szét volt zúzva. Az emberek megfordították a holttestet, és abban egy aradi ismerősüket, *Malik* János lakatost ismerték fel. Természetesen azonnal jelentést tettek a pécskai szolgabíró-

ságnál, és ugyancsak Pécskáról értesítették az öngyilkos fiatalember atyját, *Malik György* aradi kocsiat, aki a György-utca 23-ik számú házában, amely saját tulajdonát képezi, lakik.

A pécskai szolgabírószék telefonon értesítette az esetről az aradi rendőrséget, és Ópécska község előljáróságát, utasítván az utóbbit, hogy a helyszíni vizsgálatot ejtse meg. Miután azonban a járásorvos egyik betegénél *Peregen* volt, a hivatalos vizsgálat nem volt megejtethető. A holttest őrizetére két lovascsendőrt állítottak, akik holnap reggelig vigyáznak a hullára, amíg a táviratilag értesített orvos megérkezhetik.

Az öngyilkos husz esztendő volt. Már rétotól fogva erős reuma kínozta, amely miatt nem tudott dolgozni. Két esztendeje kint járt Amerikában, *Filadelfiában*, ahol ugy elővette a betegség, hogy öngyilkosságot akart elkövetni. Akkor azonban megmentették, és hazaküldték szüleihez. Két esztendeig azután Aradon gyógyították, de hiába. Betegsége, és az, hogy különben elég tehetős szüleinek nyakán kell élnie, annyira elkészerítették az érzékeny fiút, hogy tavaly ismét öngyilkosságot követett el. Mellbelötte magát, de a gyors orvosi segély megmentette. Egy hónapig tartott akkor, amíg meggyógyult.

Ma azzal ment el hazulról, hogy sétál egy kicsit. Utközben azután eldobta magától azt az életet, amelyet annyira megkeserített a betegsége.

TANÜGY.

(—) Áthelyezett tanár. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter áthelyezte *Darnay Péter újszentannai* állami polgári iskolai rendes tanítót jelenlegi minőségében az iglói állami polgári iskolához.

Döntés a vashid fölött.

(Az együttes bizottságok ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 28.

A vashid hányatott ügye végre ma dülőre jutott. A hidépitési, közlekedésügyi és városszabályozási bizottságok ma délután négy órakor együttes ülést tartottak, amelyben a fölött döntöttek, hogy elvállalják-e elvben a hidépitését, vagy sem? A végeredmény az lett, hogy igen. A széles mederben folyó tanácskozás során, akadt olyan fölszólalás is, amely nyíltan kifejezésre juttatta, hogy a közjó fellendítésével szemben saját magánérdekeit tartja szem előtt. Ugyanebben a fölszólalásban esett szó arról is, hogy a város a vállalkozókat tönkretesz, a mi bizony tulságosan merész állítás, amely az egész bizottságot mosolyra gerjesztette. Az ülésről egyebekben a következő tudósítást adjuk:

Institóris Kálmán polgármester megnyitja az ülést. Jelenti, hogy a tanácskozás tárgya három főkérdés körül forog, még pedig a körül, hogy hajlandó-e a város a vám és révjog átengedéseért a hidépitésbe belemenni; hajlandó-e a régi hidak fentartásáról tovább is gondoskodni; és ha igen: hová építendő a hid?

Lócs Rezső előadó terjedelmes, szépen és lelkiismeretesen kidolgozott tanulmányban ismereti a hid ügyének egyes történeti fázisait, az előzményeket, a tárgyalásokat és a megállapodásokat. Jelzi, hogy miután a *Zielinszky Szilárd* dr. tervét még a régi terv szerint 420 méter szélességű hidra vonatkoznak, az egymillióhatszáz ezer koronában megállapított elő-

íránzat a mérnöki hivatal számítása szerint kétszáz ezer koronával emelkedni fog. Ismerteti a hid ügyében érkezett tömördek miniszteri leiratot. A hid fentartási költségei 120,360 koronába fognak kerülni, mivel szemben évi bevételként 128,933 koronára van kilátás. A miniszter hangsúlyozza, hogy a hidon csak annyi vámost enged szedni, amennyi a befektetett tőke amortizációjára elég.

Steiner Jakab ellenzi a hidépitését, mert ha a kormány most háromszáz milliócska beruházási kölcsönt vesz fel, akkor ne akarja a városra tolni a hidépitést.

Boros Vida! Ennél a tervnél messzebb is kell nézni, nemcsak odáig, hogy rá ne fizessünk a hidra. Arad évenként ezer lakossal gyarapodik, és mi a hidat a jövőben Aradjának is építjük. A főszempont itt az, hogy a város forgalmát fejlődésképpé tegyük, mert most nem az, de a hid azzá tenné. Nem apró takarékosággal, hanem ezzel rendezhetjük a város finansziát. (Helyeslés). Ezáltal a város népesedik, ezzel az adó emelkedik, és a város épül. Határozottan amellett van, hogy ne csak építsünk hidat, de használjunk ki ezen ügy előreviteléhez minden módot.

Révész Adolf: Csatlakozik *Boros* indítványához, de a hid bevételei dolgában szkepszisei vannak, mert most nem kell a hidon fizetni, és ha majd kell, akkor nem lesz olyan nagy forgalom, mint most. Ennek dacára is az építés mellett van, mert a költségek valaha sokszorosan visszatérülnek. Mégis a jelent nem akarja a jövőért megterhelni, s ép ezért indítványozza, hogy valamely pénzesoportot kérdezen meg a város, vajjon nem volna-e hajlandó az építést a jövedelmek fejében átvenni, úgy, hogy ha a költségei ötven év alatt amortizálnának?

Fényes Dezső: A hidépités költségei két millióból sem futják, úgy pedig nem akad vállalkozó, a ki az építést atvegye, — noha a *Révész* indítványát életrevalónak tartja. Megengedi, hogy a hid évek múlva előnyöket fog hozni, de úgy, mint ahogy *Szegedre* előnyt hozott az árvíz. Aki ezt a tranzakciót átveszi, belepusztul. Az adóviszonyokról beszélve, azt mondja, hogy a város tönkretette a vállalkozókat, úgy, hogy most egyedüli adóalap az ingatlan, ezt pedig a hid fogja tönkre tenni, mert mihelyt az kiépül, a városnak a Szabadságtértől a vasutig terjedő része elveszti jelentőségét. Ha így *Ujaradra* dobják át a város fejlődését és hogy ilyen öngyilkosságot kövessenek el, míg *Ujaradot* Aradhoz nem is csatolták azt ő véteknék tartja. Ő szerencsétlen háztulajdonos (Derültség) és így egyrészt egyéni érdektől beszél, mert a házak és ingatlanok értéke a hid felépítésével csökkeni fog.

Varjassy Lajos érdekesen reflektál *Fényesnek* a vállalatok és a város közti viszonyról mondott szavaira. A vállalkozókkal kötött szerződések mind a városra raknak terheket. A hid tarifáját majd azon alapon kell megállapítani, hogy a miniszter nem akar hasznot adni a városnak, de nem akarja azt sem, hogy kára legyen. *Ujaradnak* Aradhoz való csatolását ő már rég hangoztatta, de ha ez nem következik be, akkor is a hid felépítését kívánja. Ez a háztulajdonosokat nem érinti és száz ok szól az építés mellett.

Steiner Jakab feláll és beszélni akar.

Institóris Kálmán: Ismét beszélni akar!

Steiner Jakab: Most nem, most csak állni akarok! (Zajos derültség.)

Institóris Kálmán több számadatot hoz fel annak igazolására, hogy a hid nem fog két millióba kerülni, a bevétel pedig meg fog háromszorozódni. Hogy a város célszerű fejlődése

gátolná a hid, az nem áll. Hivatkozik *Győr* példájára. *Ujaradot* a hid felépítése után már csak állami érdekből is Aradhoz fogják csatolni.

Steiner Jakab: A polgármester ur az előbb rámripakodott, hogy már megint beszélni akarok? Kikérem magamnak! Én akkor beszélek, mikor nekem tetszik!

Institóris Kálmán: *Steiner* ur ne tanítson engem, hogy mint vezessem ezt a tanácskozást. Ilyen modorban nem lehet velem beszélni! Ez több a soknál!

Révész Adolf: Ne inzultálja a polgármestert!

Boros Vida: Egy tárgyhoz csak egyszer szólhat!

Steiner Jakab: Itt én meg vagyok bántva, ezt kikérem magamnak! (Eláll! Eláll! Nagy zaj.)

Institóris Kálmán: Így nem lehet tárgyalni! Tessék a tárgyhoz szólani!

Steiner Jakab, Péterfy Antal és *Domonkos Lajos* felszólalása után *Nachtnebel Odön* az egyes kifogásokat számadatokkal cáfolja, és behizonyítja, hogy a hid nem fog egy millió hatszáz ezer koronánál többbe kerülni. *Fényes Dezső* azt kívánja, hogy a hidépitése feletti döntést hagyják akkorára, ha a többi kérdéseket már letárgyalták. *Tolnai János* dr. lényegtelen aggályait közli, amelyeket *Lócs Rezső* előadó és *Institóris Kálmán* azzal cáfolnak meg, hogy amennyiben a miniszter nem fogadja el a mi feltételeinket, akkor a hidépitéstől elállunk.

Lócs Rezső még megokolja, hogy miért kell előbb megszavazni elvben a hidépités elvállalását, és csak azután a részleteket. Minek tárgyalja a bizottság a részleteket, ha esetleg nincs is szándékában az építést elvállalni?

Institóris Kálmán felteszi a kérdést: Vállalkozik-e a város a hidak kiépítésére? Névszerinti szavazást rendel el.

A nagy többség igennel szavaz. Nemmel szavaztak: *Sarlot Domokos, Domány József, Fényes Dezső, Péterfy Antal, Steiner Jakab* és *Blaskovits Antal*. Ezután az ülés folytatását szerdán délután négy órára halasztották, mikor is a következő pontok kerülnek tárgyalás alá:

Hová építi a város az egyik hidat s hová a másikat? A várba vezető hid nyomtáva 740 méternél nem e szélesebbre tervezendő? Vámmentes legyen e? Körültekével megvédendő e a jelenlegi árter, vagy sem s a megvédett 48 kat. hold terület mily befolyással van a tervezett hidakkal kapcsolatos áldozatoknak apasztására? A gyalogosok után minő vámdíjtételnek engedélyezése kéressek? Minő más kikötések és ezeknek érvényesítése érdekében minő intézkedések volna az építéssel kapcsolatos kérdésekkel teendő? A hármass bizottság álláspontjának, illetve az ennek alapján teendő javaslainak megállapítása.

Az ülésen jelen voltak: *Blaskovits Antal, Boros Vida, Domány József, Domonkos Lajos, Fényes Dezső, Fetter Géza, Halmi Andor, Hegedüs László, Helm Bertalan, Institóris Kálmán, Kristyóry János, Lócs Rezső, Mayer Miksa, Nachtnebel Odön, Péterfy Antal, Probst Mihály, Reichner Ferenc, Reisinger Sándor, Révész Adolf, Rozvány Pál, Sarlot Domokos, Schór Lajos, Steiner Jakab, Tabakovics Emil, Tolnai János, Varjassy Lajos, Wadowicz Gusztáv.*

Viharos turista-gyűlés.

(Lemondott elnök.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 28.

Az Aradi Turista Egyesület ma este viharos választmányi ülést tartott, amelyen egy, az elnökség ellen intézett puccs következtében az egyesület agilis és rokonszenves elnöke, *Tedeschi Viktor* az elnöki állásról lemondott. A jelenvolt tagok óriási izgatottságban távoztak az ülésről, remélve, hogy sikerülni fog az elnököt lemondásának visszavonására bírni. Az ülésről tudósítónk a következőket jelenti:

Az ülést *Tedeschi Viktor* elnök nyitotta meg. Napirenden apróbb ügyek voltak. *Schmidt János* ügyvezető alelnök bejelentette, hogy a belügyminiszter a módosított alapszabályokat jóváhagyta és hogy ezentúl e szerint fogják az egyesület ügyeit vezetni. Beszámolt a turistapiknik anyagi eredményéről, melylyel kapcsolatban a választmány *Schmidt János dr.-nak*, *Blaska Ernőnek*, *Ritt Gyulának* és a rendező-bizottságnak köszönetet szavazott.

Kirle Antal pénztáros betérjesztette havi számadásait, amit elfogadtak. Majd harminc új tagot vettek fel az egyesületbe. Ezután az igazgatóság javaslatait terjesztették az ülés elé a három új alapra, a *muséum*, a *menedékhely* és a *kirándulási* alapra vonatkozólag. Az első kettőt egyhangulag elfogadták; a harmadik tárgyalásánál tört ki a vihar.

Ezt az alapot ugyanis úgy akarta létesíteni az igazgatóság, hogy minden kirándulásban résztvevő tag az élvezett kedvezmények révén megtakarított összeg bizonyos százalékát szolgáltatassa az alap javára.

Tedeschi Viktor elnök ellenzi ezt; mert a tagok azért fizetnek tagdíjat, hogy élvezhessék a kedvezményeket. Ezt nem lehet megvonni tőlük. *Bund Henrik* ezzel szemben a javaslatot pártolta, *Péterfy Antal* pedig azt kívánta, hogy az egyesület készpénzvagyonát osszák szét a három alap között. *Kormos Sándor* azt ajánlta, hogy miután az egyesület nem vagyonszerzésre alakult, a vagyon felét adják az alapoknak és csatoljanak minden évben bizonyos összeget hozzájuk. Ellenzi, hogy az igazgatóság javaslata értelmében megsarcolják a tagokat.

Schmidt János dr. ragaszkodott a javaslatához, mire *Kormos Sándor* erősen támadta az igazgatóságot és azt indítványozta, hogy adják vissza a javaslatot az igazgatóságnak a célból, hogy tegye azt új megfontolás tárgyává és a választmány hangulatára való tekintettel tegyen új indítványt.

Tedeschi Viktor szavazás alá akarta bocsájtani *Kormos Sándor* indítványát. Erre azonban *Schmidt János* felpattan és általános konsternáció közt kijelenti, hogy az elnök nem teheti fel a kérdést, mert az új alapszabályok szerint a választmány ülésén ő, az ügyvezető alelnök veti a tanácskozást.

Erre nagy felfordulás támadt. A tagok, kiknek erről a pontról nem volt tudomásuk, óriási zajt csaptak, az alelnök azonban ennek dacára csak az igazgatóság javaslatára rendel el szavazást. A javaslatot elfogadják.

Ezután szenvedélyes vita indult meg az elnöki jogok ilyen megszorítása miatt, melynek folyamán *Tedeschi Viktor* lemondott az elnökségről. A lemondást a választmány nem fogadta el.

A vita azzal fejeződött be, hogy *Kormos Sándor* bejelentette, miszerint úgy a hozott határozat, mint az alapszabályok becsempészett pontjának megváltoztatására *rendkívüli légyűlést* fog összehívni. Ezután a jelenvoltak nagy izgalom közt szétoszlottak.

SPORT.

+ **Vívóakadémia a szomszédban.** A csabai tornaegyesület május hó folyamán nagyszabású vívóakadémia rendezését határozta el. A vívóakadémiában való részvételt megígérték a leghíresebb olasz vívómesterek, mint *Masone Vincenzó* (Arad), *Santelli*, *Falchetti*, *Armentani*; az amatőrök közül: *Mészáros Ervin*, *Portelek*, *Iványi és Nagy Béla*. A csabaiak közül részt vesz *Székely Vilmos*, *Ursziny János dr.*, *Dusbaba Vilmos*. A vívóakadémia alatt a csász. és kir. 83. gyalogezred zenekara játszik. Az akadémia védnökéül az egyesület felkéri *Wenckheim Frigyes* és *Dónes grófokat*, *Lukács György* főispánt s a befolyó jövedelmet a *József főherceg szanatórium* alapjának juttatja.

Tűz a József főherceg-uton.

(Híradalom az éjszakában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 28.

Az éjszaka, kevéssel éjféltől nagy rémületet keltő tűz ütött ki a József-főherceg-uton, a városháza közelében. A hogy az éjben a lángokat fölcsapni látták, különféle riasztó hírek keltek szárnyra. Azt beszélték, hogy a városháza, mások meg, hogy a csanádi palota ég. Szerecsére ezek közül egyik se volt igaz, de azért a tűz elég veszedelmet rejtett.

A Józseffőherceg-uti *Mattincioi* féle ház földszintes, nagy udvari épülete állott lángokban. Érdekes, hogy a toronyór, dacára, hogy a tűz száz lépésnyire alig volt tőle, nem vette azt észre. Az utcán járók rohantak be a rendőrséghez és jelentették *Murády Álmos* rendőrhadnagyának, s még ezután a hadnagyak kellett fölüzennie a toronyba:

— Kongasson már!

Az épületnek, a mely ez udvar három oldalát fogja be, mintegy hetven méter hosszúságban, a teteje égett. Az épület közepén kocsiszin van; az egyik oldalán *Tallian András* honvédhuzárezredesnek, a másik oldalán *Friebeisz Miklós* földbirtokosnak istállója, s mellettük kisebb lakások. A házbeliek csak akkor vették észre a tüzet, a mikor a kívülről bejövők őket álmukból fölrázták s a könnyen éghető tárgyakat kihurcolták.

Tallian alezredes istállójában három ló volt, melyek közül kettőt az istállóban volt huszárok egyike azonnal kivezetett, a másikat azonban csak akkor tudták az udvarból kivezetni, mikor már az egész zsindelytető lángokban állott.

A tűzoltóság *Sztankovics Milos* főparancsnok vezetésével hamarosan kivonult. Erős munkára volt szükség, mert a tűz könnyen átterjedhetett volna a főépületre, vagy a szomszédos házakra, jobbról a *Purgly*-féle, balról öv. *Boros Beniné* házára. Különösen ez utóbbi épület udvari részének tetőzetét fenyegették a lángok.

A rendőrség részéről megjelent *Sarlot Domokos* főkapitány, továbbá *Berecz Ferenc* alkapitány és *Zubor Andor* fogalmazó. Megjelent a tűznél s élénken érdeklődött az oltás munkája iránt *Urbán Iván* főispán is.

Az udvari épület zsindelytetője, valamint a padlásán levő dolgok nagy része mind leégett, de a tüzet erős munka után lokalizálták. Izgalmas percek voltak, amikor a faajtó, amely az udvari épület padlásától a főépület padlásának falépcsőjére vezetett, szintén tüzet fogott. Ezt azonban hamarosan eloltották. Fél egyre a tűzoltók körülbelül készen is voltak az oltással.

A ház, amelynek *Vojtek Kálmán* a gondnoka, biztosítva volt. A kár összegét megközelítően se lehet megállapítani.

HIREK.

A bankárné regénye.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 28.

A főváros egy szállójában egy berlini előkelő asszony lett öngyilkossá. Ugy látszik, egy szerelmi regény utolsó fejezetei voltak, a melyek a fővárosban lejátszódtak, s a melyek véres epilógusa következett be ma.

Négy hónap előtt a budapesti *Hungária*-szállóba egy feltűnően szép, harminc-harminöt éves hölgy költözött, egy fiatal ember társaságában. A nő azóta a *Lukács* fürdőben meleg fürdőket használt.

Az utóbbi időben feltűnően ideges volt a nő. Két nappal ezelőtt társa, a fiatal ember elutazott, s azóta nem tért vissza. Ma délután a szálló személyzete az urinő szobájából *revolverlövés* zaját hallotta. Berohantak. A hölgy felöltözve, az ágyon feküdt, *átöltött homlokával holtan*. Kezében még szorongatta a kis forgópisztolyt, a melylyel az öngyilkosságot elkövette. A rendőrség az asszony bőröndjében talált iratokból megállapította, hogy az öngyilkos *Hahn*, született *Deutsch Klára*, egy dúsgazdag berlini bankár felesége. Valószínű, hogy hiszterikus volt.

A fiatal embernek, aki vele volt, még nem sikerült a kilétét megállapítani. Annyit valószínűnek tartanak, hogy megszöktek Berlinből.

A budapesti rendőrség táviratban értesítette a Berlinben lakó férjet felesége öngyilkosságáról. A szép asszony holttestét pedig a törvényszéki bonctani intézetbe szállították.

— **Lapunk mai számához vidéki előfizetőink részére postautalványt mellékelünk az előfizetési díjak beküldésére.**

— **Kossuth Ferenc** főgyógyult. Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Kossuth Ferenc*, a függetlenségi és 48-as párt elnökének állapotában ma lényeges javulás állott be, úgy hogy *Kossuth* néhány nap múlva gyógyultan hagyhatja el az ágyat.

— **Magyar püspökök koadjutorai.** Rómából táviratozzák: Az agg *kassai* és *nyitrai* püspökök mellé föl szentelt püspököket fognak rendelni. Az egyik *Fischer-Colbrie Ágost dr.* lesz, a kit már több magyar püspöki szék komoly jelöltjeül emlegettek.

— **Az olasz kereskedelmi szerződések.** Bécsből táviratozzák: *Miraglia* szenátor, az olasz kormány megbízottja a kereskedelmi szerződések ügyében való tárgyalások céljából Bécsbe érkezett.

— **A temesvári szerb püspök felszentelése.** Karlócáról jelentik: *Letics György* temesvári szerb püspök felszentelése vasárnap ment végbe nagy ünneppel. Reggel 9 órakor a patriarka *Bogdanovics* és *Sevics* püspökökkel bevonult a székesegyházba. Az egész lelkesység kísérte a főpásztort és az új püspök a templom bejárata előtt fogadta. A kanoni eljárás után kezdetét vette a patriarka, a két püspök, az apátok, tizennégy esperes és lelkész és hat diakonus segédletével pontifikált ünnepi nagymise. A két koadjutor püspök ezután a patriarkával a nyitott evangéliumot a térdelő új püspök feje felett tartván, a kézfeltévés szertartásával püspökké szentelték. Az oltár körüli háromszori körülvezetés után a patriarka a püspöki rang jelvényeit átadta és sajátkezüleg öltöztette a püspöki miseruhába. Fejére tette a mitrát és ezután az oltár ajtajából bemutatva a közönségnek az új püspököt. Mise végén a patriarka átadta a főpásztori bótot és *Letics* pástorbottal a kezében, mitrával a fején, prédikációt tartott. Beszéd után az új püspök ünnepi menetben áldást osztott és a küldötteket

fogadta. Harom órakor diszebed volt a patriarkánál.

— **Visszaélések egy osztrák földhitelintézetben.** Bécsből táviratozzák: Az alsó ausztriai földhitelintézetnél nagy visszaélés pattant ki. Az intézet gróf Reischachnak 400,000 korona kölcsönt adott birtokára, de figyelmen kívül hagyta, hogy az ingatlan már jelentékenyen meg volt terhelve. Három év előtt folyósították a kölcsönt, de azóta a gróf egy fillért se fizetett kamat vagy törlesztés fejében. Az alsó ausztriai földhitelintézet elárvereztette és 200,000 koronáért magához váltotta a gróf birtokait. Most azonban a többi hitelező, akik szintén a birtokra adtak kölcsönt, a földhitelintézet ellen lép föl; így Wrede herceg, aki 150,000 koronát, Hoyos gróf, aki 100,000 koronát adott kölcsön Reischach grófnak, továbbá több kereskedő és iparos, akik szintén nagy összegeket követelnek.

— **Eljegyzések.** Sajtay Mihály, jogszigorló, az aradi államjogigazgató-ág tisztviselője, a kit mint j-les tehetőségű irót a közönség több könyve és hangulatos novellái révén ismer, eljegyezte Baiás Irén kisasszonyt, özv. Balás Gáborné urnó leányát, Aradon.

Fleischmann Oszkár n. h. huszárhadnagy, az aradi és fővárosi társaságok kedvelt tagja eljegyezte Szűts Rózsi kisasszonyt, Szűts Gyula képviselőházi terembiztos és Szatmárváros ny. rendőrkapitányának, — aki a hetvenes években nagy szerepet játszott Ifjuság vezére s a konstantinápolyi kardvívó küldöttség elnöke volt és a szultán által a Medzsidié rend III. osztályával tüntettetett ki, — leányát, Budapesten.

— **Gyárosok a sztrájkok ellen.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete Förster Nándor min. tanácsos elnöklése mellett tartott ülésében foglalkozott az utóbbi időben beállott különféle részleges sztrájkok kérdésével és szükségesnek látta, hogy az egyes gyárakba a szünetelő munkások részéről tapasztalt erőszakos fellépéssel szemben a gyárak is szigorubb rendszabályokhoz nyuljanak s elsősorban a belügyi és kereskedelmi miniszterekhez forduljanak feliratilag, kérelmezvén a gyáraknak a hatóságok részéről való exélys megvédelmezését, nevezetesen hogy:

1) a dolgozni kívánó munkásoknak a szünetelő erőszakosságai ellen való megvédelmezéséről jobban történjen gondoskodás, mint eddig;

2) oly külföldi, vagy vidéki illetőségű foglalkozás nélküli munkások, a kik békés társaságokat sztrájkra, vagy erőszakosságra bujtogatják, hatóságilag legyenek a fővárosból eltilolandók;

3) azok a munkásszakegyletek, melyekből tapasztalás szerint az izgatások kiindulnak, az állam részéről szigorubb ellenőrzendők s különösen pénzkezelésük tekintetében nyilvános számadástételre kötelezendők, szükség esetében pedig feloszlathatók.

— **Havazás a tavasz kezdetén.** Milánóból táviratozzák, hogy ott tegnap óta szakadatlanul havazik. A hőmérő a fagyponton áll.

— **Urhegyi Alajos képkiallítása.** Vasárnap délután a közönség jelenlétében nyit meg Urhegyi Alajosnak a jeles aradi festőnek képkiallítása a polgári iskola nagytermében. A kiállítás sikerét mi se jellemzi jobban, hogy az első nap huszonnégy képnek akadt vevője. Az eddigi képvásárlások ezek:

Dálnoki Nagy Lajos: Urakelő golyák, Lukácsy Lajos: Reggeli hangulat, Newman Dániel: Óriás kő, Lilienberg Sándor: Kuvini utca rész, Funkelstein József: Horgász a Balatonon és Tanya a Balaton partján, Lőcs Rezső: Hajnal és reggel a tó partján, Heinrich Sán-

dor: Nyári alkony, Ring Géza: Alföldi tanya és Patakmalom, Kell Lipót dr.: Szénshordás a Balatonon, Matwick Mártonné: Ér mentén, Kovács Vince: Reggel a tó partján, Eső után, Ottovay Józsefné: Virágos temető, Nyires és Alkony a Balaton partján, Nachtnébel Odön: Balaton Aligánál, Kotsis Lajos: Balaton Szepednél, Zoltai Mátvás: Mámái partok, Virágos mező és tanya, Steiner Ferenc: Balaton Kemesénél és Tanya a Balaton partján. Ezen kívül több eljegyzés történt.

— **A szegedi polgármester és a szegedi kerület.** Szegedről táviratozzák: A város közönsége nevében a törvényhatóság 45 tagja Rósa Izsó vezetésével Lázár György képviselőt kérte fel, hogy a polgármesteri állásra való jelölését fogadja el. Lázár a küldöttség kérésére az feleltet, hogy bár pozíciót soha sem keresett, de kötelességének tartja odaállani, a hová a közönség parancsolja; a jelölést elfogadja. Lázár polgármesterré való választása esetén az első kerületben új képviselőválasztás lesz. Jelöltekül Nyiry Sándor honvédelmi minisztert, Enyedy Lukácsot és Lipsey Ádámot emlegetik. Délután a törvényhatósági bizottsági tagok értekezletet tartottak Tóth Pál dr. elnöklése alatt, a melyen elhatározták, hogy Pálffy Ferenc polgármestert 32 évi szolgálata után a teljes polgármesteri fizetéssel, 6000 koronával és 1500 korona lakbérilletményvel nyugdíjazták és emlékalbumot nyújtanak át neki a törvényhatóság összes tagjainak aláírásával. Új polgármestert az áprilisi közgyűlés választ.

— **Az aradi orvosnő Gyulán.** Lukács György dr. Békésmegye főispánja dr. Kurtucz Valériát, az eddig Aradon működött orvosnőt, a békésmegyei közpórház belgyógyászati osztályánál segédorvossá nevezte ki. A talentumos, ambiciós orvosnővel együtt atyja, Kurtucz Mózes is Gyulára költözik.

— **Nagy Sándor dr. üdvözlése.** Az Aradi Kereskedők Körének mintegy harminc tagu küldöttsége vasárnap délelőtt fölkereste Nagy Sándor dr.-t, s őt, mint a körnek hosszú évek óta ügyészét, képviselővé történt megválasztása alkalmából üdvözölte. A küldöttség élén Tedeschi Viktor elnök szép szavakkal üdvözölte az új képviselőt; reméli, ugymond, ha az országos ügyek mellett első sorban a kerület érdekéért kell helyet állania, mint Arad polgára, e város ügyéért is sikra fog szállani s a mikor szükség lesz rá, a kereskedelmi érdekek szószólója lesz. Nagy Sándor dr. szép szavakban válaszol. Megemlékezett azon szálakról, a melyek őt a Aradi Kereskedők Köréhez, s az aradi kereskedőkhez fűzik. Ismeri a kereskedő osztály helyzetét, törekvéseit, s csak kötelességet fog teljesíteni, ha pártjában a merkantilis érdekeket gondozni igyekszik. Kérte a kör tagjait, hogy rokonszenvéket irányában a jövőre is tartsák meg.

— **Magyar tiszték a japán főhadiszálláson.** Bécsből jelentik: Ide érkezett távirat szerint Franz Ervin 6. dragonyos ezredbeli főhadnagy Tokióba érkezett, a honnét Dáni Béla vezérkari századossal az osztrák magyar hadügyi kormány megbízásából a japán főhadiszállásra megy.

— **Leégett petróleum-finomító.** Nyiregyházáról táviratozzák: A város közelében levő Ehrenfeld-féle petróleum-finomító gyárban ma délután tűz ütött ki. A tűz nagy mérveket öltött s mivel benzinrobbanásoktól tartottak, az arra haladó vonatokat megállították. Szerencsére a nagy petróleum-reservoárokat sikerült megmenteni, de a kár így is igen nagy, mert az épületek, a melyek egészen leégték, nem voltak biztosítva.

— **Az öngyilkos hadapród temetése.** Az aradi cs. és kir. 33. gyalogezrednek öngyilkossá lett tartalékos hadapród-örmeztérét, Szirmay Győző vándorja-hátszegi adótisztet vasárnap délután temették el katonai pompával. A koporsóvivő kocsi előtt egy szakasz gyalogos lépett, a koporsót pedig a háziezred tisztjei, élőkön

Wachsmann Vilmos ezredes ezredparancsnokkal, követték. A holttestet a vasuton Lippára szállították, a hol ma délután földelték el.

— **A kurticsi lelkészválasztás.** Kurticson, a mint előrelatható volt, nagy izgatottság mellett folyt le a román lelkészválasztás. A szavazás délelőtt tíz órától délután négy óráig tartott. A két jelölt közül Voniga Dávid gyiroki lelkész 564 szavazatot, Nikoreszku János aradi lelkész pedig 277 szavazatot kapott. Azonban Csorogár Romulusz, papnevelői igazgató, a ki mint szentszéki biztos a választást vezette, háromszáz szavazatot különféle címen érvénytelennek nyilvánított és Nikoreszku tizenhárom szótöbbséggel megválasztottnak jelentette ki. A Voniga-pártiak e sérelem orvoslásáért Papp I. János püspökhöz fordulnak s el vannak határozva, ha elégtételt nem kapnak, mind áttérnek a görög katolikus hitre.

— **Királyi kegyelem egy rablógyilkosnak.** A király, a mint egy bécsi távirat jelenti, megkegyelmezett Nepomuczki Lipót bécsi cipészsegédnek, a ki Kubányi Juliska újpesti varrónót meggyilkolta, s a kit ezért a bécsi esküdtbíróóság kötél általi halálra ítelt. A királyi kegyelem folytán a felsőbb bíróság Nepomuczki büntetését életfogytiglan tartó fegyházra ítélte.

— **Sztrájk a bécsi udvari színházaknál.** A mai sztrájkmozgalmakból magasan emelkedik ki érdekesség dolgában annak a munkabeszüntetésnek híre, a melyet Bécsből táviratban jelentenek. A bécsi udvari színházak munkásai elhatározták, hogy a menziben kivánságaikat nem teljesítik, sztrájkba lépnek, még pedig a velzi hercegi pár megérkezése alkalmából rendezendő díszelőadás előtt, — úgy, hogy ez esetben a diszeloádást nem lehet megtartani.

— **Hieronymi a magyar iparért.** Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter legközelebb körrrendeletileg intézkedni fog, hogy az állam kedvezményben részesülő vállalatok szükségleteiket a hazai gyárakban szerezzék be. Kivételek ez alól csak az esetben van helye, ha az illető vállalatok igazolják, hogy a külföldön való beszerzést kikerülni lehetetlen. Amennyiben a vállalatok ez ellen vétenének, a miniszter az állami segílyt részben, esetleg egészen is megvonhatja.

— **Öngyilkos urlasszony.** Békésről írják: Lavatka Gyuláné Wagner Karolina, a békési intelligencia egyik tekintélyes tagjának neje, f. hó 26-án marólggal megmérgezte magát és dacára a gyors orvosi segílynek, másnap meghalt. Tettét, saját állítása szerint, több hónap óta tartó idegbaja miatt egy beszámíthatlan pillanatban követte el.

— **Halálozás.** Walder Dávidné, szül. Glück Regina urnó március 27-én 46 éves korában meghalt. Az elhunytat, a kiben Glück Károly Glück Zsigmond aradi mészárosok, Glück Ignác aradi és Gabos Samu budapesti könyvkereskedő nővérüket gyászoják, ma délután temették el nagy részvét mellett.

— **A ki a gyermekeit keresi . . .** Egy elmebeteg asszonyról van szó, mégis olyan megható, balladai hangulatba ejti a történet. A Magyar Pécska határában levő erdő gedusi részletében egy kóbor asszonyt találtak a csendőrök. Azt mondta a csendőrök kérdéseire, hogy őt Honlakán Demeternének hívják és már két hete járja az erdőt. Arra a kérdésre, hogy mit keres, azt felelte:

— **A gyermekeimet keresem.** Az ellenség elrabolta a gyermekeimet, azokat keresem. De most már látom, hogy hiába. Hiába keresem . . .

A csendőrség a pécskai községhezára kísért. Miután nyilvánvaló, hogy az asszony elmebeteg, most az illetőségi helyét kutatják.

— Szerencsétlenség egy iparvasuton. Belényesről írják: A *Willgerodt*-féle vegyi gyár kis-koh-petrászi erdei iparvasutján Kis-Kohtól Petrász felé (igen nagy lejtő, hol a kocsi óriási gyorsasággal maguktól szaladnak) 24 én hat munkás egy lórén földet szá litott, a féket rosszul kezeltek s a kocsi a folyton növekvő gyors menés következtében a sínekről kiugorva felborult. A munkások közül három súlyosan megsebesült, közülök egy, mire a belényesi kórházhoz értek, utközben meghalt, a másik kettő is a halállal vívódik. A többi három munkás csak kisebb sérülést szenvedett. A vizsgálat végett *Korn* nagyvárad alügyész a helyszínére utazott. E gyárnál már több ízben fordult elő ilyenmü szerencsétlenség.

— Megölte a vejét. Sötét büzeset ügyében folyik a vizsgálat Pécskán. *Rotár* Traján harminchat éves elmebeteg paraszt együtt lakott az apósával, *Styop* Tóddal, akivel azonban állandóan civódásban éltek. E hó 26 án este hét órájában *Styop* újra összeveszett a vejével s annyira összevissza verte, hogy a szerencsétlen elmebajos másnap a kapott sérülésekbe belehalt. *Styop* maga jelentette a veje halálát a község-házán s a faggatásra elmondta, hogy kétszer ráütött a vejére. A bíróság a gyanus körülmények folytán elrendelte a holttest felboncolását, amelyet tegnap délelőtt végeztek dr. *Villányi* Henrik járásorvos és *Csaklán* Miklós dr. községi orvos, *Szokolczay* Lajos aradi kir. alügyész és *Haty* aljárásbíró előtt. A boncolásnál konstatálták, hogy a megölt embernek *tizenegy oldalbor-dája el volt törve*, öt az egyik és hat a másik oldalon. Ezután *Styop* is beismerde, hogy vejét többször megütötte, sőt mikor az összeesett, *taposott is rajta*. A durva lelkü apóst letartóztatták.

— A fiakkeros fiatalember. Az aradi posta ma a következő címzű levelet küldte be a rendőrség bejelentő hivatalának — kézbesítés céljából:

Tiszteletem

egy fiatal embernek

Kérem fiakkeros hoszu katona kabátbajár kérem tessék átadni. Arad.

A bejelentő hivatal tisztviselői most erősen törik a fejüket, hogy ki is lehet az a katonakabátban járó fiakkeros fiatal ember?

— *Tolvaj színész*. Szepesváralján *Baródi* Károly szintársulata működik, melynek egyik tagja: *Szinák* Sándor lopásra vetemedett. A tolvaj színész ugyanis özv. *Ferkó* Györgynénél lakott, akitől 120 korona készpénzt ellopott. A magáról megfélemedezett színészt letartóztatták.

— *Halálos baleset a fahordásnál*. Pécskán, a gedusi erdőben *Romák* Péter battonyai lakos, *Bagi* Imre birtokos napszámosa tegnap fahordással foglalatokodott. Munkaközben egy fatörzs a hátára esett, s oly súlyos sérüléseket okozott, hogy a napszámos belső sérülés következtében meghalt.

— *Jóváhagyott alapszabályok*. A m. kir. földmivelésügyi miniszter az *Arad-tanyai gazdakör* és az *eleki kaszinó* alapszabályait jóváhagyási záradékkal látta el.

— *Letartóztatott pénzhamisító*. Pécskai tudósítónk jelenti: A csendőrség *Zority* György ó-pécskai kovácmestert letartóztatta, mert *tíz filléreseket* gyártott és bocsátott forgalomba. A házkutatás alkalmából a hamis pénzgyártó készületét is megtalálták nála. A vizsgálatot folytatják.

— *Magyar név*. *Vogel* Vencel m. á. o. alkalmazott aradi lakos, valamint kiskorú gyermeke: *Sándor* család névénél „*Varjasi*”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megegyedte.

— *Tűz u Pécskán*. Tegnap délelben, a mint tudósítónk írja, O Pécskán *Mara* Janku gazdának háza kigyuladt. A tető, valamint a gazdának a padlácson levő háromszáz métermázsza búzája beégett. A kár biztosítva nem volt.

— *Husvét Porter áruházában*. Most vette kezdetét az a hét, amely a kereskedő-világban nagy vágyakozást és reményeket fakaszt. Megindul a husvét vásárlás, vidékiek és aradiak egyformán tolonganak az üzletekben, mindenki a legjobbat és legszebbet keresi, hogy méltóan fogadhassa a tavasz legszebb ünnepét, husvétot. *Porter* Vilmos Nagy áruház, természetesen, hogy gazdag raktárral néz ez üzleti esemény elé s a régi szolgáltatási-készséggel várja annyira fölszaporodott hű vevő közönségét. A fénykép-osztálynak is erős munkája lesz e héten, hogy a husvét megjelentetésnek szánt képeket kellő időre és a kellő gondnal elkészíthesse. Városi és megyei telefon 324, amelyet a tisztelt vidéki vevők rendelése megtételére igen előnyösen fölhasználhatnak.

— *Parketta* tükörfényes lesz *Vojtek* és *Weisz*-féle parkett-viasz használatától. 1 doboz 1 korona. 44

— *x— Valódi francia és angol illatszerek* nagy raktára, a legkülönbözőbb illatokban és arakban legjutányosabban kapható *Hegedűs* Gyula kefe, pipere és illatszerek kereskedésében *Andrássy-tér* 15. 775

— *x— Pármái ibolya-szappan*. E név alatt év óta egy kitűnő mosdószappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal elátott szappanról még azt tudjuk, hogy az arcóbort finomítja, üdíti, ugyannyira, hogy még a legérzékenyebb arcbőrök is nagy eredménnyel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árértékű külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Kiszitli *Szabó* Béla pipereszappangyáros, *Miskocson*. Kapható *Aradon*, *Vojtek* és *Weisz* gyógygyáru kereskedésében és *Maresch* Gyula üzletében. 611

Csontos Mihály a bíróság előtt.

(A nagy rablógylkos kis ügyei.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 28.

A budapesti pénzeslevélhordó merénylőjét *Csontos* Mihály Miksa urasági inas, — akinek lelkiismeretét ezenfelül még a nagysallói rablógylkosági merénylet és az isaszegi rablás elkövetése is terheli, — ma vont a egy ügyében felelősségre a pestvidéki büntető törvényszék *Rónay* Kamil ítélőtáblai bíró elnöklete alatt család büntetőért.

Csontos ugyanis a múlt év őszén szeretőjével *Polgár* Erzsébettel együtt kirándult Pátyra egy kis pénzt szerezni. Itt aztán megismerkedtek *Vitéz* János pátyi gazdaemberrel, akitől *Csontos* 180 koronát csalt ki azzal az ürügyvel, hogy ő majd hamis 5 koronások készítéséhez szükséges műszereket fog ezen a pénzen vásárolni. Be is jöttek *Vitéz* János-sal a fővárosba s itt Budán *Csontos* szeretőjével együtt egy átjáró házon keresztül megszökött a pénzzel a hiszékeny paraszttól. *Vitéz* János előtt *Csontos* *Bátori* Imre néven mutatkozott be s így a feljelentést is *Bátori* Imre nevű egyén ellen tette meg s a megindított nyomozat derítette ki, hogy *Bátori* Imre tulajdonképen a több főbányaró bűn miatt le-

tartóztatott, *Csontos* Mihály Miksával azonos személy.

A tárgyaláson *Csontos* Mihály mellé oda került vádiotként mint tettestárs a család büntetőben *Polgár* Erzsébet is. A elnök kérdésére mi a foglalkozása, *Csontos* büszkén vágta ki:

— *Urasági inas* voltam teljes világlemben.

— Volt-e büntetve?

— Igen, egyszer 2 évi börtönre.

— Kinál volt inas?

— A báró *Dániel* családnál.

— A büntetés előtt, vagy a büntetés után?

— Mielőtt még elítéltek volna.

A bizonyítási eljárás végeztével, amíg a bíróság az ítélethezatalra visszavonulva tanácskozott, ezalatt *Nessi* Pál dr. védő rábeszélte a panaszost, vonja vissza panaszát. *Vitéz* János ki is jelentette a bíróság előtt, hogy *Polgár* Erzsébet ellen visszavonja a panaszt.

— Ez esetben *Csontos* ellen is megszüntetjük az eljárást, s a rablási költségeket magának kell megfizetni — szölt a panaszoshoz az elnök.

Vitéz János erre a kijelentésre már-már vissza akarta vonni előbbi kijelentését, de *Nessi* Pál dr. védő kijelentette, hogy a rabtartási költségeket ő megtéríti a panaszos helyett a sajátjából. *Vitéz* Imre erre *Csontos* ellen is visszavonta panaszát, s a bíróság mindkét vádiot ellen megszüntette az eljárást, s *Polgár* Erzsébetet szabadlábra helyeztette.

NAPIREND.

Március 29. Kedd. Róm. kath. naptár: *Cyrril*. — Protestáns naptár: *Cyrril*. — Görög-keleti naptár (március 16.): *Szabbin* vértanú. — A nap két 5 óra 31 perckor, — nyugszik 6 óra 8 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, nyugaton, délen, sok helyütt csapadék.

Március 29. Az aradi közúti vaspálya és téglyagyár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, március 28.

Delitőzsde. Buzakinálat mérsékelt, vételkedv korlátozott. Nyugodt irányzat mellett 17,000 métermázsza került forgalomba, gyöngén tartott áron. Egyéb gabonanemek alig tartottak. Időjárás szép.

Estitőzsde. Berlin $1\frac{1}{2}$, Páris 5 olcsóbb.

Zárlat 5 órakor:

Buza áprilsra	7.94—7.95
Buza októberre	7.94—7.95
Rozs áprilsra	6.37—6.38
Rozs októberre	6.47—6.48
Zab áprilsra	5.30—5.31
Zab októberre	5.50—5.51
Tengeri májusra	5.29—5.30
Tengeri júliusra	5.15—5.16
Répe augusztusra	11.05—11.15

Nemzeti színház.

Bérletiszünet.

Páratlan.

Kedden, 1904. évi március hó 29 én:

FRIZZO

átváltozó művész vendégjátéka.

Közdete este 7 óra fél órakor.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurotos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, oltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— koronáért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantl czegeel legyen ellátva: 3434

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

A volt RÉVÉSZ-féle végeladás

Összes könyv- és papírárukat

főüzletünkbe

Templom- és Kazinczy-utcák
sarkára

vittük át.

Az összes áruk, ugymint:

Regények.

Ifjusági iratok.

Jogi könyvek.

Irodai és levélpapírok

Imakönyvek.

Üzleti könyvek.

Zenták. Irónok, stb.

az

eddig olcsó árakon

lesznek árusítva.

Kiváló tisztelettel:

INGUSZ I. és FIA

ARAD.

CSARNOK.

Aranyfüst.

Írta: Szecsei Vilmos.

(Vége.)

Lassankint azonban megszokták a dolgot, mind kevesebbet beszéltek róla, később ugy- szólván már nem is törődtek vele. Mert ha egyszer, csodaritkán megjelenik az üstökös az égen, mindenki bámulva nézi, mindenki arról beszél; ám ha az üstökös mindennap látható volna az égen, vajmi kevesen vetnék a pillan- tásukat feléje.

Tehát Kamillát is megszokták Szirákon és a nagy szenzációt lassan-lassan kiszorították a közbeszédből az új helyi érdekű apróságok...

Egy vasárnap délelőtt nyugodt sörözgetéssel kugliztak az urak a kaszinóban, a mikor meg- lepően, szédítő váratlansággal, illatosan és bő- dítőan, mint a tavaszi szellő, közöttük termelt Fellegi Kamilla.

Az urak bámulva néztek rá, zavartan és ná- mán, Kovács tért magához, leghamarább.

Bemutatta magát és székelt tőle Kamilla elé.

— Én nem ülök, én kuglizni akarok. — nevetett Kamilla olyan fesztelenül, mintha mindennapos lett volna közöttük. És egy ke- véssé felgyűrte fehér, szoborszerű karján a ru- hát és kezébe vett egy golyót, nem is a legki- sebbet.

Tehát az urak most együtt kugliztak a tün- dőrrel, aki itten uri emberrel még szóba sem állott, csak távol az erdőben imbolygott egye- dül, érzéketlen arccal, tekintetét a messzeség- be vetve. És imbol most itten mosolyog, az ér- ces hangja itten cseng a közelben, gunyolja a járásbírót, hogy olyan ügyetlenül löki ki a go- lyót és nem akarja elhinni, hogy más alkalom- mal a bíró e játék legelső mestere; ő maga még oly graciózusan lóbálja meg a golyót, szépidomu teste lágy vonalban hullámszik s az urak elfogódottsága ennyi varázstól eloszlik. A lelki mélyén még ott remeg a gondolat: mit akar Kamilla, miért jött közéjük oly hirtelen? — de érzik, hogy e rejtélyt nem fogják tudni megoldani.

Pedig, hej, be egyszerű a nyitja ennek! Kamilla megunt a magányt, belefáradt a re- meteségbe. Szép, szép a természet, de mit ér a természet szerelem nélkül? Kamilla vágyo- dott a szerelemre. Ó Kamilla, Kamilla, hogy nekem ezt rólad ki kell írnom! De az igazság kötelez...

Rácz és Kovács a kuglizás után hazaki- sérték Kamillát.

Egy színésznő mindig ért hozzá, hogy be- széltesse magáról. Ő, ha a szegény magyar írók csak félszóra értenének a művészethez: Kamilláról ismét beszéltek Szirákon. A thémá- nak új fordulata ez volt: Rácz és Kovács be- járatosak Kamillához. Rácz és Kovács óriások- ká nőttek a közvélemény szemében. A férfiak irigykedve, az asszonyok csillogó szemmel néz- tek rájuk és ha a két jóbarát nem lett volna oly kizárólagosan, oly örülten szerelmes Ka- millában, — most sikert arathatott volna má- sutt is.

De tartozom az igazságnak a kijelentéssel, hogy a két jó barát már nem volt jó barát. A férfiak barátsága csak addig tart, míg egy asz- szony árnya reá nem esik.

Eddig együtt látogatták Kamillát, de nőtt szerelmük és vágyódásuk és ezentúl csak egyen- ként keresték fel a szép diva nyaralóját. A sze- relem bábujában a magában küzdő félnél gyöngébb erő a szövetséges csapat.

Tehát ha Rácz hétfőn ment Kamillához, akkor Kovács kedden; míg aztán Kovács már egyáltalán nem járt oda.

Kovács lemondott, de nem az aszkétaságból és nem önfeláldozásból, hanem lemondott, mert lemondatták, mert Kamilla kiadta az utját.

A türelmetlen és hevesvérű Kovács ugyan- is belefáradt az egyszerű széptevésbe, neki már elég volt a virágból, ő gyümölcsöt akart és egy enyhe alkonyon minden átmenet nélkül így szólt az egyetlen divához:

— Legyen a szeretőm, Kamilla!

— Megbolondult? — kérdezte Kamilla sér- tődötten és gőgösen bigyesztette föl az ajkát.

Fenséges szép volt így. A szenvedély tel- jesen elvette a Kovács esztét.

— Imádlak — börgöte. — Kell, hogy a kedvesem légy.

Kamilla fölkel.

— Maga tulajdonképpen egy neveletlen paraszt.

— Ugyan mit affektálsz! — nyögte dühösen. — Csak nem akarsz elhítni, hogy én volnék az első?!

Kamilla krétafehéren ment az ajtóhoz, ki- nyitotta és szóltanul mutatott kifelé. Kovács egy pillanatig bután és dühösen b mult a le- vegőbe, aztán ugy sompolygott ki, mint egy megvert kuvasz...

Igy váratlanul szomorú vége lőn a Kovács rusztikus szerelmének. Oh, hogy mulattak vol- na ezen Szirákon! De becsületesre mondom, Kovács nem beszélte el a dolgot senkinek.

... Rácz, az ábrándos Rácz azonban sze- rencsésebb volt. Ez a fiú oly ájtatos imádással beszélt a színésznőhöz, oly rajongó szemmel nézett rá, mint valami szentre. Virágos szavakban, lágy gyöngédséggel suttozta el szerelmét, oly tisztelő s oly meghatott vonzódással vette be a Kamilla szívét, mint ahogy egy szűz gyermek- ded leányt szokás...

Mikor az ősszel Kamilla visszatért a fő- városba, két héttel utána megtörtént a Rácz áthelyezése is Budapestre. Azt beszéltek, hogy Kamilla összközlte ki. És parlagi bölcseséggel sóhajtották Szirákon: hej, az a Rácz! lám, las- su víz partot mos!

De Kovács még ennyire sem volt böles. Ha eszébe jutott a dolog, fitymálva szólt ma- gában: lám ez a szamar Rácz mily szerencsés, az asszonyok minden esetre igen ostobák!

Pedig Rácz nem volt ostoba, vagy legalább is igen finom és helyes volt az ösztöne, mert megérezte, hogy az asszonyok szívéhez, még ha a legviharosabb mit áll is mögöttük, csak egy út vezet: a tisztelet hidján keresztül; mert tudta, vagy megérezte, hogy az asszonyok mennyire gyermekesek: csak akkor nyulnak az érzéki szerelem diója után, ha az az ideális, a légiész érzések asanyfüstjével van befuttatva!

Eladó borok

gyoroki, saját termésű:

4 hordó 1902. évi fehér

10 " 1903. " "

4 " 1903. " Schiller.

Ezen borok gyoroki pincéből rész- letenként (hordónként), vagy egészben kap- hatók.

1008

Megkeresések

Vojtek Alajos

Aradon,

(Vojtek és Weisz cég) címzendők.

Kávéház-átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a legjobb hir- névnek örvendő, a

Szabadság-téren (Dományi-palotában) lévő

„Fiume“-kávéház

megvettem, azt tetemesen átalakítottam, és igyekezni fogok igen tisztelt vendégeim teljes meglepését kinyerni.

Hivatkozom arra, hogy 15 évi működ- sem e téren abba a kellemes helyzetbe juttattam, hogy a nagyérdemű közönség igényeit megis- merhessem és így igényeinek megfelelhessenek.

Kérem a nagyérdemű közönséget, hogy nagybecsű támogatásával és pártolásával kitün- tessen.

Kitűnő kávéházi italok, jó teakészítők, va- lamint pontos szolgálatról gondoskodva van.

Kávéházam reggelig nyitva van.

Ünnep- és vasárnapokon este egy helybéli elsőrendű zenekar hangversenyez.

Kiváló tisztelettel:

Varga István,

kávész.

A kinek

Ismeretség híján

házasra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellerre,
kertészre,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szükség**Aki**

eladni kíván

butort,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.:
vagy**Aki**

bérbeadni kíván

birtokot,
házat
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat.**Aki**mindezeket vétel vagy bérbérvétel cél-
jából keresi:**Aki**valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt, ha az**„ARADI KÖZLÖNY“****kis hirdetési**

rovatát használja.

CSODÁS KUNEROL

(Cocusdiózsir) fehér és vörös hus-
vétí bor, szilvrium, törköly, ugy-
szintén mindenféle husvétí fűszer-
ezikkek, a legjobb minőségben és
legolcsóbb árban kaphatók Rothstein
Mór fűszerkereskedésében Arad,
Szabadság-tér 3 szám. — Telefon
szám 350. 389

Cséplőgarnitúrákat

megvételre keresek, 8., 6., 4 lo-
erejű garnitúrának teljes leírását
kérem. Cím: Kocziha János, Bék-
és-Csaba. 1005

Nagymennyiségű Maculatura

eladó az Aradi nyomda Részv.
Társaságnál.

Uri lakás

Deák Ferencz-utca 3. számú ház
I. emeletén, mely 5 szoba, alkov,
fürdőszoba és cselédszobából áll,
szonnal kiadó. 1029

Egy pár négy hónapos,

angol telivér Foxterrier eladó. —
Cím a kiadóhivatalban. 1036

Gazda,

vagy gazdatiszti állást keres oly
egyén, ki e téren teljes jártasság-
gal bír, s ki hasonló alkalmazás-
ban már több évig működött. Cím
a kiadóhivatalban. 1084

Husvétí fűszerárakat

és naponta friss tejet kaphatni
Messer Testvéreknél, Csernovits
Péter-utca 27. 1035

Eladó.

A Fischer Simon-féle szövetség-
ből vásárolt, finom szövettől ké-
szült, két ültöny, egészen új állapot-
ban, olcsó áron eladó. Értekezhetni
a Központi szálloda portásával.
1040.

Weitzer János toll.

Doboz

kor. 40 fill.

Nikkelezett aczéltoll.

2252

Kapható: Ingusz I. és Fianál.
Telefon 617.

Nagyságos asszony!

LÁTOGASSA MEG

HOFFMANN SÁNDOR divat-
üzletét, ott kaphatók a
legszebb ruha-szövetek,
fekete és színes, remek
blouse kelmék, legujabb
batisztok, zephyrek és
selymek, kitűnő vásznak.
Legnagyobb választék ru-
ha-diszekben, csipkék és
gombokban.

Vidékre mintákat kész-
séggel küldök.

HOFFMANN SÁNDOR

Arad, Színház-épület. 758

Minden fájdalom nélkül biztos hashajtó
szer az

ALVO tabletták.

Az „Alvo“ az egyedüli biztos szer, melynek használata
val rendszeresített állandó székletétel idéztetik elő. Mint gyomor-
erősítő és gyomortisztító nélkülözhetlenné válik.

Kiváló tulajdonsága, hogy puha, a mi által nemcsak hogy
a gyomorban könnyen és gyorsan feloldódik, hanem a kívánt
hatás is sokkal gyorsabban következik be, mint ehhez hasonló
készítményeknél.

Ize rendkívül kellemes és édes, gyermekek nagy előszer-
rettel veszik.

Minden doboz használati utasítással van ellátva.

Egy doboz ára 90 fillér.

Figyelmeztetés: Alvo tablettáink törvényesen védve van-
nak. — Utánzók szigorúan büntetettek.

Kapható az egyedüli készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában az „Isteni Gondviseléshez“

ARAD, Andrásy-tér 22, a megyeházzal szemben.

BUTOR

— csak jó minőségű —

legjutányosabb árban

kapható

Varga József

asztalos mesternél 603

Arad, Kápolna-u. 6/a.

Óriási gyümölcs termést

csak

ugy érhetünk el,

ha gyümölcs fáin-
kat a Scheller-féle
zöld szappan olda-
tával többször be-
permetezzük.

A Scheller-féle zöld szap-
pan 1 kor. 40 filléres da-
rabokban kapható a ké-
szítő 999

Földes Kelemen

gyógyszerésznél Aradon

Cserépkályha és takaréktűzhely**javitásokat**

a legjutányosabb áron elvállalok.

Hiszem, hogy Balogh Dávid ur-
nál szerzett 8 évi tapasztalataim
alapján a legmesszebb menő igé-
nyeket is kielégíthetem.

Magamat a n. 6. közönség szí-
ves pártfogásába ajánlom. 1037

Rubánovics György,

Kápolna-utca 3. szám.

Elefántcsont

Név-
jegyek

kaphatók

Aradi Nyomda

Társaságnál.

Aki egy csésze jó teát óhajt
élvezni, kérje mindenütt a vi-
lág legjobb és legfinomabb tea-
ját, és az az

INDRA TEA,

mely Chinának, Indiának és
Ceylonnak legfinomabb tea ke-
veréke. — Valódi csak eredeti
csomagolásban.

Raktárakat a hirdető táblák
mutatják. 240

Főraktár: Fejér Gyula, Arad.

Legujabb
Tavaszi

Angol női

 Hawelock

Köpenygallér.

Leány- és gyermek-felöltők.

Legujabb szabásu

D i v a t a l j a k

és ingblousok

710

rendkívül nagy választékban

STERN M. A. női felöltő
áruházában

Aradon, Andrassy-tér, az új Minorita templommal szemben.

Alapítotott 1875.

Városi és megyei telefon 238.

Szabott árak!

Városi és megyei telefon 457. szám.

ALAPITTATOTT 1845.

Szabott árak!

Városi és megyei telefon 457. szám.

Neumann M.

csász. és kir. udvari szállító

férfi-, fiu-, gyermek- és leányka-ruha telepe
ARADON, a „Fehér Kereszt” mellett.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a legjobb minőségű kész árukban.

Teljes férfi öltönyök:

Sacco öltöny csikozott vagy mintázott szövetből	26—30	koronáig
Divatos csikozott v. mintázott cheviotból	35—50	"
Zsolnai kék cheviot admirál	30—44	"
Legujabb divatszövetekből	36—50	"

Férfi felöltők:

Sötét szürke vagy drapp coachmen	24—36	"
Finom cheviotból fekete vagy kék	24—50	"
Sötétszürke angol cheviotból	30—50	"
Sötétszürke és csikozott double szövetből	34—44	"

Fiu öltönyök:

Tengerész costumök kék cheviotból	14—20	koronáig
Szürke, kék vagy drapp kamarnból	14—22	"
Iskola öltönyök zsolnai egyszínű vagy minázott chevitt	10—18	"
Vadász öltöny szürke lodenből	16—24	"
Fiu öltöny térd nadrággal csikos szövetből	16—25	"
Fiu öltöny hosszú nadrággal, csikos szövetből	22—35	"
Fiu felöltő sötét kék és drapp színben	13—18	"

738

Mérték szerinti megrendelések pontosan eszközöltetnek.